Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
4/2021 / ročník XXXI / 29 Kč

Hledat místo v životě

Jana Hušková
Katechetické a pedagogické centrum

9 Formační domy pro kněze a Covid 19
17 Postní betlémy
22 Varhany v naší diecézi
27 Modlitby ke sv. Josefovi

Přijeďte k nám na Hoješín!

• Pobyt v přírodě Železných hor •
dovolená • exercicie • ztišení
• odpočinek • duchovní programy •
účast na modlitbě sester

• pro jednotlivce • skupiny • rodiny •
farní společenství • kněze • řeholníky

Areál Domu sestry Elišky v Hoješíně u Seče

www.hojesin.signaly.cz
www.facebook.com/hojesin

Dům sestry Elišky

S. Gratia: 733 755 824
hojesin.osf@seznam.cz

Z obsahu

5 rozhovor
Dobré i špatné k životu patří Jana Hušková

9 téma
Formační domy pro kněze a Covid 19

17 postní betlémy
Betlémy: ke cti a chvále Boží a pro potěšení srdce

20 knihy & kultura
Karmelitánské nakladatelství spustilo nový e-shop

21 Interaktivní hry podle Bible: Největší příběhy všech dob

22 seriál
Varhany v naší diecézi (14)

26 jak to vidím já
Časně ráno, ještě za tmy...

28 rok sv. Josefa
Modlitby a litanie

30 IKD – informace Královéhradecké diecéze

31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 /5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Zachraň, koho můžeš

Toto je heslo papeže Františka, který svým jednáním vybízí, abychom se k problémům toho světa stavěli čelem. Názorně to ukázal při své nedávné cestě do Iráku a ukazuje to také svým přístupem k pandemii, postojem k očkování i každodenním povzbuzováním ke zdolání této složité doby. Vyjádřil realitu těchto dnů slovy – „zachraň se, kdo můžeš“, které má blízko k postoji „všichni proti všem“. Dal nám jednoduchý návod, jak krizi zvládnout, když budeme jednat opačně a tato hesla otočíme.

Ve zcela nové a složité situaci se v souvislosti s pandemií koronaviru a mimořádnými opatřeními ocitl každý z nás. Čelit jsme jí museli i v televizi Noe. Nečekaná situace si vyžádala omezení, ale také nové přístupy a nasazení. Od prvních vyhlášení opatření proti šíření koronaviru jsme začali upravovat vysílací program a přizpůsobovat jej předpokládaným potřebám diváků.

Ze zpráv televizních stanic, rádií, novin, internetu se na nás valí informace o omezeních, zákazech, počtech nakažených, obsazenosti nemocničních lůžek, zákazech návštěv v nemocnicích, domovech seniorů, nemožnosti cestování mezi okresy. Topíme se v přemíře negativních zpráv. Stále víc se prohlubuje sociální izolace.

Při zahájení vysílání, kterému za pár týdnů bude již 15 let, jsme si předsevzali, že chceme být hlasem těch, kteří jej ve společnosti nemají. Máme velikou radost, že se nám to díky Bohu a dobrodincům daří. Stali jsme se pro mnohé oblíbeným, vlídným hlasem, společníkem, který je připraven sdílet bolesti, samotu, se kterým se mohou modlit, procházet po horách, poslouchat různé žánry hudby, nebo se radovat nad hvězdnou oblohou. Mnozí diváci nás vnímají jako virtuální katedrálu, ve které se můžeme setkávat a čerpat sílu.

Pro čas karantény jsme zavedli několik nových pořadů. Z těch nejoblíbenějších je to pořad Uzdrav naši zem, ve kterém s diváky reagujeme na aktuální situaci a rozebíráme ji z profesních pohledů hostů. Již rok se tento pořad objevuje ve vysílání a „uzdravovat“ se rozhodli i mnohé známé osobnosti, jako například kněz a přírodovědec P. Marek Orko Vácha, písničkář Pavel Helan, teolog P. Ladislav Heryán, epidemiolog Rastislav Maďar, ale i bavič a imitátor Václav Faltus. Pořad se v premiéře v úterý a čtvrtek večer vysílá živě. Diváci tak mají prostor hostům poslat otázku, nebo cokoliv vzkázat druhým, podělit se o svoji zkušenost z prožívání těžkého období pandemie. Přestože se pořad vysílá v čase zpravodajských relací jiných televizí, množství dotazů převyšuje možnosti na všechny reagovat a odpovědět. Snad i to ukazuje na touhu se sdílet a naplnit přání a heslo papeže Františka – „zachraň koho můžeš“.

Těšíme se z vytvořeného virtuálního společenství. Děkujeme mnohokrát za veškerou přízeň a podporu. Velké poděkování patří také těm, kteří se za nás modlí. To je ta největší síla, která nám dodává tolik potřebný vítr do plachet.

P. Leoš Ryška, ředitel TV Noe

Lee

Dobré i špatné k životu patří

V našem miniseriálu o jednotlivých pastoračních centrech Biskupství královéhradeckého přišlo tentokrát na řadu Katechetické a pedagogické centrum. Co si pod tímto souslovím představit a jaký je jeho smysl? Zeptali jsme se na to vedoucí centra Mgr. Jany Huškové.

Jak se stalo, že vedete Katechetické a pedagogické centrum (KPC)?

Moje práce na Biskupství začala v roce 2002 nástupem na Informační centrum, kde jsem měla na starosti (mimo jiné) dva projekty: „Orientační dny pro školy" a „Poselství křesťanských svátků", zaměřené na první evangelizaci. Jak už oba názvy napovídají, šlo o spolupráci se školami. Po několika letech, když zemřela vedoucí tehdejšího Katechetického centra, jsme tento pastorační úsek převzali a stalo se z nás Katechetické a pedagogické centrum. Vzhledem k tomu, že pocházím z Moravy a tudíž se tam nachází i má rodina, jsem po čtrnácti letech svého působení na Biskupství dospěla k rozhodnutí vrátit se zpět. Být blíž rodině a změnit i místo zaměstnání. Nebylo to samozřejmě rozhodnutí jednoho dne, ale několika let, kdy jsem přehodnocovala svůj život a hledala svoje další místo v něm.

Sbalila jsem tedy své kufry a vrátila se na rodnou Moravu, kde jsem následně dva roky pracovala na Katechetickém centru v Olomouci. Vzhledem ke svojí dlouholeté práci v církvi jsem nakonec cítila potřebu změnit i toto prostředí a najít si místo někde mimo církev. Ale jak se říká – člověk míní, Pán Bůh mění. Práce mimo církev zřejmě nebyla (tou dobou) v jeho plánu se mnou. Po dvou letech jsem totiž dostala nabídku od Mons. Jana Paseky, tehdy ještě vikáře pro pastoraci, zda bych se nechtěla vrátit zpět na KPC jako jeho zástupkyně (tehdy byl Mons. Paseka i vedoucím KPC). Mnoho modliteb a podpora mých nejbližších, nakonec rozhodnuly. A tak jsem se opět ocitla zpět na centru, kde jsem se asi po roce stala jeho vedoucí. Spolu se svými kolegyněmi Ivou, Markétou a Evou tvoříme tým centra pod vedením našeho současného vikáře pro pastoraci Mons. Pavla Rouska. Zpětně vidím, že vše mělo svůj důvod (k odchodu i k návratu). Díky mému pobytu na Moravě jsem za ty dva roky získala určitý odstup a také spoustu zkušeností, které nyní využívám. A také návrat zpět ovlivnil i můj soukromý život. Po dvou letech jsem se opět setkala se svým známým, kterého jsem si po roce vzala za muže.

Z jaké rodiny či poměrů jste vyšla?

Pocházím z věřící rodiny, takže co se týká víry, jsem v ní vychovávaná už od malička. Mám opravdu skvělou rodinu a vděčím jí mimo jiné i za předání tohoto krásného daru víry. Ale stejně jsem si v dospělosti musela projít určitou „konverzí". Hledat a najít svou cestu. Obnovit a prohloubit svůj vztah s Bohem. A musím říci, že to není jednorázovka, ale proces.

Založila jste vlastní rodinu?

Jsem vdaná, takže ano, ale vzhledem k tomu, že mně bylo v době svatby 48 let a manželovi 51 let, tak děti už neplánujeme. Naše poslání vidíme v tom být dobrým strýcem a dobrou tetou našim neteřím, synovcům a dětem našich známých. To je naše rodina. A také v neposlední řadě být pro ostatní, se kterými se za určitých okolností potkáváme v rámci naší práce, farnosti…

Jaké máte vzdělání, pracovní zkušenosti?

Svým původním povoláním jsem prodavačka. Vyučila jsem se v době komunismu, kdy platilo ono zlaté pravidlo „Náš zákazník, náš pán". Dodnes vděčně vzpomínám na těch sedm let strávených za pultem, kdy jsem byla neustále v kontaktu s lidmi. A musím říci, že to bylo také jedno z nejnáročnějších období, protože za pultem je třeba plnit mnoho funkcí: naslouchat, sloužit, těšit zákazníky, dávat najevo svoji účast, občas poskytnout radu, dokázat odhadnout lidi… a ustát i nepříjemné chování některých zákazníků. Byla to zkrátka ta nejlepší průprava pro mé budoucí povolání pedagoga. Dodnes z těch zkušeností čerpám.

Ale abych se dostala k dalšímu studiu – po vyučení jsem si dodělala dálkově maturitu, potom dálkově pomaturitní studium s ekonomickým zaměřením a poté dálkově vysokou školu teologickou obor „Křesťanská výchova". Po pár letech jsem své studium rozšířila ještě o pedagogickou fakultu, kde jsem studovala obor Zeměpis pro 2. stupeň ZŠ jako rozšiřující studium. Jak už jsem říkala, strávila jsem sedm let v obchodě. Po dodělání ekonomické školy jsem ještě pracovala zhruba pět let jako účetní. Přitom jsem začala učit náboženství a také se občas zúčastnila kurzu „Orientačních dnů", které se realizovaly ve Fryštáku, v Domě Ignáce Stuchlého, kde jsem pracovala. Další moje kroky vedly už do Hradce Králové na Biskupství. Každá z uvedených profesí mě vždy posunula dopředu. Jsem vděčná jak za ty dobré chvíle, tak i za ty špatné, které prostě k životu patří. Ale i ty mají svůj význam.

Interaktivní hry dětem výborně přiblíží danou problematiku

Diecézní setkání mládeže v Hradci Králové, r. 2016

Co vás přivedlo k současné práci?

Tuto práci vnímám jako svoje poslání. Povolání Bohem, který ví, proč jsem zrovna na tomto místě. Myslím si ale, že jen myšlenky a názory nestačí. Velkou roli hrál také rozum, který se ptal: *„Máš na to? Zvládneš to?“* Nebylo pro mě jednoduché jen tak se sbalit a odjet za prací 200 km od domova. Ale přece jen – vidím ve své práci smysl a to je hnací motor. Věřím, že mohu spoustě lidem pomoci. K tomu jsem byla připravovaná už od malička. A člověk, když upřímně hledá své místo v životě, tak ho najde.

Co je podle vás úkolem KPC?

Především snažit se naplňovat základní poslání církve – předávat lidem evangelium, umožnit jim setkat se s Bohem a uvádět je tak do života s Ním a do života v církvi. Z tohoto poslání vycházíme. Konkrétně – naše centrum se obrací svou činností ke dvěma skupinám: k těm věřícím – především katechetům a všem, kteří se podílejí na výuce náboženství a na katechezi, a k těm, kteří vírou nežijí. První skupinu se snažíme povzbuzovat a podporovat při plnění jejich poslání, druhé skupině nabízíme křesťanské hodnoty a jiný pohled na svět. Pro obě jsme ale takovým zázemím, na které se mohou obracet. Jsme tu pro ně od zajištění různých materiálů, seminářů, vzdělávání a informací až po osobní rozhovory či konzultace. Poskytujeme servis, který usnadní jejich práci. A naopak – naplňuje to i nás. Ti všichni lidé jsou pro nás velkou motivací.

Jak nahlížíte na současný stav křesťanské výchovy v rodinách a ve školách?

S nadějí. Setkávám se s rodinami, kde opravdu společně svoji víru žijí a vedou k ní děti. Znám rodiny, kde se víra nepraktikuje, ale své děti vedou ke správným hodnotám, které se od těch křesťanských neliší. Pak jsou rodiny, kde to děti nemají vůbec jednoduché. Myslím si ale, že v mnoha rodinách se snaží dětem dát do života to nejlepší – a to je ten dobrý základ, na kterém se pak dá stavět.

Co se týká škol, myslím si, že v současné době, přestože to není lehké, se snaží pedagogové žákům předat dobré hodnoty. A někteří svým svědectvím o Bohu předávají i něco navíc. My, jako Katechetické centrum, přispíváme tím, že realizujeme vstupy do škol s křesťanskou tématikou a také nabízíme rodinám různé programy, které podporují jejich společné prožívání víry.

S kolegyněmi z Katechetického a pedagogického centra

Seminář v rámci projektu Využití křesťanského dědictví ve výuce

Škola hrou...

Součástí Diecézních setkání dětí je i bohoslužba

Co je stěžejní záležitostí, bez které toto nemůže fungovat?

Za mě je to především touha a ochota předávat dál to, co jsme sami zažili - v našem případě víru v Boha, protože to pokládáme za nejlepší. A dát to nejlepší dětem je přáním, alespoň doufám, většiny rodičů i pedagogů. Dalším stěžejním bodem je čas – ten je důležitý, protože někdy ho některé věci prostě potřebují. Ale je dobré vědět, že u Boha čas nehraje roli.

Proč je nutné, aby KPC vyjíždělo do škol a pořádalo různé akce?

Sám Pán Ježíš říká, abychom šli do celého světa a hlásali evangelium. A tento odkaz se snažíme vstupy do škol naplňovat. Nenechat si Boží království pro sebe, ale šířit ho dál, samozřejmě s ohledem na ty, kteří jsou nám takto posíláni do cesty. Snažíme se předávat křesťanské poselství srozumitelnou a přijatelnou formou. Stěžejními tématy jsou Vánoce a Velikonoce. Naším cílem je „jít tam“ a předat to, co v našem životě pokládáme za nejcennější. Primárně nejdeme obracet děti na víru. Pokud ale alespoň v jednom člověku zasejeme malé semínko, díky Bohu za to. Nikdy nevíme, koho si Pán skrze nás osloví. Od škol máme velmi pozitivní ohlasy a svědčí o tom i jejich opakovaný zájem. Tyto programy nemají vliv jen na žáky, i když jsou jim primárně určeny, ale také na jejich učitele, kteří jsou na programech přítomni. Mnohdy si někteří z nich ujasňují svůj život a také jsou vděčni za informace, které se dozvídají.

Mám jednu osobní zkušenost, kdy jsme před několika lety přijeli do školní družiny s velikonočním programem. Přivítala nás paní učitelka, která zřejmě nebyla dostatečně informována, s obavou: *„A vy tady asi budete mluvit o Bohu?“* Když jsme jí řekli, že přicházíme s velikonočním programem a tudíž budeme hovořit o Bohu, protože bez něj to nejde, s rozpaky nás pustila mezi děti a zůstala s nimi na programu. Po skončení měla ve tváři spokojený úsměv a její obavy byly pryč. Loučila se s námi se slovy, *„že to bylo moc hezké“*. To pak člověku dodá novou sílu a energii a snad i jeho samého to posouvá v jeho víře dopředu. Bohužel v posledních letech jsme nabídku školám museli omezit z personálních důvodů. Minulý rok i ten současný naše vstupy do škol ovlivnila také situace ohledně pandemie koronaviru. Ale není všem dnům konec. Bůh to má ve svých rukou.

Nastala online doba kvůli pandemii. Jak ovlivnila práci KPC?

Určitě hodně. Aspoň v jedné věci – museli jsme se přizpůsobit nové situaci a naučit novému způsobu komunikace. Což naprosto splňuje ono známé: *„Pořád je čemu se učit“*. A je to tak dobře. Člověk najednou poznává, jaké úžasné schopnosti v něm dřímaly, co dokáže, i když si myslel pravý opak. Ale určitě situace jednoduchá to není. Na nás to klade daleko větší nároky na komunikaci mezi sebou navzájem, mám na mysli své kolegyně, a taky mezi námi a katechety. A k tomu bojujete s technikou – znáte to, když si to jen zkoušíte, všechno klape, ve chvíli, kdy jedete naostro, začnou se vám dít podivuhodné věci. Na druhou stranu nás to ale učí být nad věcí, umět improvizovat a hlavně se z toho nehroutit. Naštěstí tyhle lidské vlastnosti jsou nad každou technikou. Ale zase online je na druhou stranu velmi rychlý způsob, jak se spojit napříč diecézí i celou republikou. Samozřejmě stále platí, že není nad osobní setkání.

Má vůbec někdo zájem?

Zájem určitě je. Někteří katecheté jsou na tom podobně – i oni se musejí potýkat s online výukou, takže na oblastních setkáních katechetů, které mimochodem proběhly online, zazněly i různé zkušenosti. Někteří se také teprve učí, takže jim můžeme být alespoň trochu nápomocni. A spousta z nich oceňuje, že se můžeme potkávat alespoň tímto způsobem.

Jak lze cílit na rodiny, školy, aby se s nimi dalo pracovat?

Základem je komunikace, nejlépe osobní nabídka. A za druhé – zkušenosti s námi. Pokud s vámi někdo udělá dobrou zkušenost, nenechá si to pro sebe. Šíří to dál.

Knižní tipy

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jacques Philippe

Čas pro Boha: O vnitřní modlitbě

Je radostné vidět, kolik lidí dnes žízní po Bohu. Mnozí křesťané touží po hlubokém modlitebním životě, chtějí se „věnovat se modlitbě“. Narážejí však na překážky, které jim brání na tuto cestu vykročit, ale hlavně na ní vytrvat. Je to obrovská škoda, neboť právě vytrvalost v modlitbě je tou úzkou branou vedoucí do Božího království, na tom se shodují všichni svatí. *Brož., 135 s., 159 Kč*

Silvano Fausti

Skutky apoštolů 1 a 2

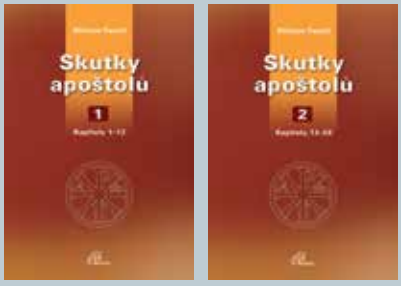

Vrcholné dílo známého italského biblisty. Autor vede svými komentáři čtenáře k zamyšlení nad jednotlivými pasážemi Skutků apoštolů rozjímavým způsobem. *Váz., 1. díl (kap. 1–12), 640 s., 595 Kč, 2. díl (kap. 13–28), 518 s., 495 Kč*

A to je nejlepší vysvědčení pro nás. Pokud nabízíte dobrou věc, většinou to lidé ocení a mají zájem. Sami se ozývají.

Sbíráte zkušenosti u kolegů z jiných diecézí, setkáváte se a volíte třeba společnou strategii?

Spolupráce s jinými diecézemi je součástí naší práce a pokládám ji za velmi důležitou. Na národní úrovni jsme součástí Katechetické subkomise a několikrát do roka se scházíme, abychom si předali zkušenosti, nabídli si různé materiály či se domlouvali na společných projektech. V současné době pracujeme například na nových Rámcově vzdělávacích programech pro výuku náboženství, které budou platné pro celou republiku. Užší spolupráci pak máme s Katechetickým centrem v Olomouci (jak jinak, když jsem tam dva roky pracovala), kdy si sdílíme konkrétnější zkušenosti, materiály a vize.

Co vás v životě nejvíce ovlivnilo?

Za prvé – rodina a přátelé – když víte, že máte někde někoho, kdo vás má rád a kam se můžete vracet, tak pak ať jste kdekoliv, ztraceni nejste. Za druhé – známí a neznámí – i ti mají podíl na tom, kde nyní jsem. Za třetí – určitě moje působení ve farnosti – schola, sbor, různé akce pořádané naším knězem atd. A také samozřejmě práce. A na konec to nejlepší – moje víra. Když se ohlédnu za tím, co už jsem prožila, tak Boží vůle a vedení zanechalo všude svoje hluboké stopy. A víra vás opět dovede k rodině, přátelům a ostatním lidem.

Jakou vizi máte do dalších let ohledně sebe a vaší práce, KPC?

Moje vize zní: Jak to má v plánu Bůh. Ano – mám své představy a plány, ale jak už mě život naučil, všechno má svůj čas a někdy to nevyjde tak, jak bych chtěla. Zkrátka, pokud se jednou rozhodnu odejít a bude to ve shodě s Boží vůlí, tak předám svou práci a půjdu. Zatím se snažím se svými kolegyněmi pracovat tak, aby naše práce byla k užitku katechetům, rodinám a všem, kteří se podílejí na katechezi či výuce náboženství. Naším cílem je jejich práci usnadnit, zefektivnit, povzbuzovat a dávat jim najevo, že bez nich by to nešlo. Prostě být tady pro ně a s nimi.

Co KPC čeká výhledově do konce roku?

Plánů máme hodně, uvidíme, jak se bude vyvíjet současná situace. Ale konkrétněji – plánujeme Duchovní obnovu v dubnu, Diecézní setkání dětí v květnu, Letní katechetický seminář v červenci, Diecézní setkání katechetů na podzim. Mimo to pracujeme na metodikách pro výuku náboženství a pro katechezi, pro vstupy do škol. Letos se zaměřujeme na osobu sv. Josefa, kterému je věnovaný tento rok. A budeme chystat adventní program do rodin a další. Pak jsou to různé porady na celostátní úrovni. Nově připravujeme Kurz pro katechety ve spolupráci s Pedagogickou fakultou, který, když to dobře půjde, by se měl rozběhnout v druhé polovině příštího roku.

Co je pro vás jako ženu nejdůležitější?

Asi to, co pro mnoho ostatních lidí. Prožít svůj život dobře, ve víře a ve shodě s Boží vůlí. Jako role ženy mi byla zároveň přidělena i role manželky, tedy být dobrou manželkou je mým velkým úkolem. Pracuji na něm, stejně tak jako na tom ostatním. Není to lehká cesta, ale je krásná.

Pavel J. Sršeň

Biskup Jan Vokál s dětmi při mši svaté

Arcibiskupský seminář: přednášky na KTF UK před kovidem

Seminaristé a představení: momentka ze služby v nemocnici

Téma: Formační domy pro kněze a Covid 19

Covid 19. Nesčetněkrát skloňované slovo za posledních 12 měsíců. Ovlivnil vše. Život v církvi i mimo ní. Jak v současné době studují a žijí muži, kteří se připravují pro kněžské povolání v Teologickém konviktu v Olomouci, v Arcibiskupském semináři v Praze a římské koleji Nepomucenum? Zeptali jsme se jich samotných, ale i jejich představených.

Arcibiskupský seminář, Praha

P. Jan Kotas, rektor

Změnila pandemie formační koncepci?

Myslím, že v hlavních věcech vlastně ne – i v přítomné chvíli stojí formace především na sdíleném životě v seminární komunitě: každodenní blízkost s Kristem a s bratřími, modlitba, vztahy, práce, poznávání Božích a lidských věcí ve studiu a ve službě. Žijeme spolu ve společné domácnosti a mnoho věcí „u nás doma“ běží jako vždycky. Naše kontakty s dalšími lidmi mimo komunitu jsou teď ale samozřejmě omezené stejně jako v životě ostatních lidí – a tím nemálo strádáme. Pravidelné pastorační praxe a rozvoj dovedností se také nemohou konat jako dříve.

V čem současná situace seminaristy posunula pozitivně dopředu, případně zbrzdila?

Příprava ke kněžské službě má svůj vnitřní tichý příběh, takovou „podzemní řeku“ rozhovoru s Hospodinem a se sebou samým, a má i své hlasité události, jakousi „hladinu“, na které se ty věci z hloubky dostávají na světlo a stávají se součástí života druhých lidí a slouží jim. Covidová omezení přinesla útlum mnoha veřejných aktivit a osobních i společných kontaktů. To je škoda a brzdí to život. Na druhou stranu je pravda, že máme víc času na základní věci – více je vidíme a více si jich vážíme. Zdá se mi, že je teď více než jindy cítit, že se rádi spolu modlíme, že je nám Pán blízko a my můžeme prodlévat u něj. Modlíme se za lidi, kteří dnes strádají nemocí, ztrátou živobytí, osamoceností, strachem. Zároveň si nás zavolali potřební a staří lidé, a tak můžeme být při nich, když jsou celé dny sami na nemocničních postelích a jejich blízcí k nim nemohou. S pomocí internetu se snažíme vynahradit mladým lidem duchovní program Tammím, na který se do semináře obvykle hojně sjížděli.

Jak probíhá zkouškové období v těchto dnech?

Zkoušky probíhaly většinou distančně přes internet, jako na jiných fakultách. Něco ze studia se dá do distanční formy převést snadno a je to i k dobru věci. Něco se ale bez skutečného setkání v aule ztrácí a všichni to cítíme jako újmu, studenti i učitelé.

Kolik je vlastně momentálně seminaristů v Praze a kolik v Olomouci?

V pražském semináři je nyní 15 mužů připravujících se na kněžskou službu

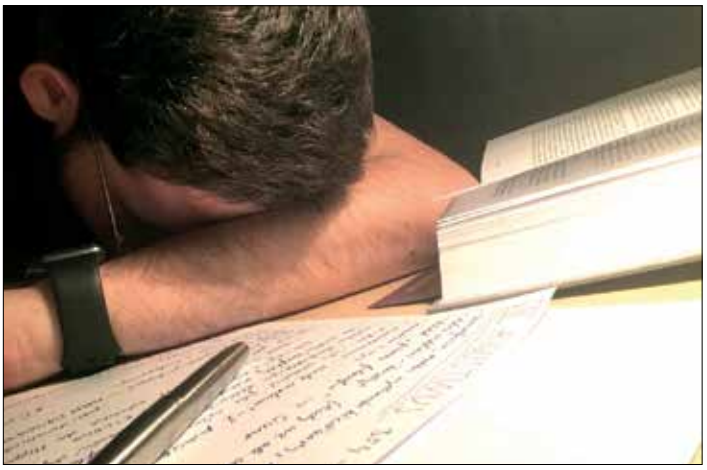

Distanční výuka – únava po celém dni před monitorem

V Krušných horách týden před vypuknutím epidemie

v českých diecézích. Dalších 5 studentů z českých diecézí nyní žije v Olomouci v nultém přípravném ročníku (Teologický konvikt) a tři Češi studují v Římě v Nepomucenu.

Jak se změnila formace budoucích kněží v porovnání třeba před sto lety, za komunismu, po revoluci a dnes?

To je na velmi dlouhé povídání a je potřeba se ptát mnoha dalších lidí, kteří o tom něco vědí. Za sebe: Myslím, že do druhé světové války se formace hodně opírala o důvěru v prostý pobyt v semináři a v očekávané samozřejmé dozrání bohoslovců v seminárním společenství: stačí společná modlitba, práce, studium a kultura i odpočinek, to celé čtyř až pět let. Dnes tato samozřejmost a prostý pobyt v semináři člověka nepřipraví. Jednak pocházíme z velmi odlišných prostředí, s velmi různou lidskou výbavou a mírou zralosti, nezřídka s vážnými šrámy na duši, s rozdílnou kulturou a zkušeností víry a církve. A pak, od kněží se v pastoraci také velmi mnoho očekává, asi více než dříve. Musíme se proto dnes více zabývat lidským zráním a péčí o nitro i vztahy každého kandidáta kněžství. Musíme také hledat nástroje, které pomohou takovému člověku, ochotnému ke službě, dozrát v „otce ve víře“, který nebude bezradný uprostřed hledání, radostí i bolestí našeho přítomného světa. Jak se píše ve vatikánských dokumentech, všichni zodpovídáme za formaci, a všichni také hledáme, jak to vlastně dobře provést. Žijeme v době hledání a učení se novým věcem. Určitě je důležité doprovázet zblízka každého povolaného a nikam ve formaci nespěchat.

Co je nejdůležitějším úkolem rektora?

Rozpoznat, jestli jsou v duši konkrétního kandidáta otevřeny upřímně, trvale a dokořán ty správné dveře pro Hospodina a jeho církev „teď a tady“. Pomoci, aby se otevřely, pokud tomu zatím něco brání. A nebo, když se to nedaří, pomoci člověku vyjít za Kristem jinou cestou než cestou kněžství. Nesmí zkrátka nechat bratry hnít na půl cesty. Rektor spolu s vicerektorem mají samozřejmě za úkol postarat se o každodenní život seminární komunity, ale především zajistit potřebnou přípravu seminaristů ke kněžské službě. K tomu patří i ono nesnadné rozpoznávání autentičnosti povolání a disponovanosti ke službě. Zodpovídají se z toho Hospodinu a biskupům.

Co je nejdůležitějším úkolem spirituála?

Být jako bratr i jako otec trvale nablízku každému bohoslovci, projevovat mu bezpodmínečnou lásku a doprovázet ho v jeho osobním vnitřním životě s Hospodinem, zvláště ve svátosti smíření. Dodávat mu odvahu ke kráčení s Kristem a za Kristem, pomoci mu podívat se poctivě a chlapsky do tváře všemu dobrému i zlému v duši člověka – aby žil v pravdě.

Co vám osobně doba ve vedení semináře přináší?

Přináší mi každodenní blízkost bratří. A oni mě inspirují, povzbuzují i korigují. Jsem za to moc vděčný. Mám tichou radost, že se mohu každý den modlit spolu s nimi a ne sám. Ve farnosti jsem se o lidi staral, tak trochu jako záchranář, tady musím o lidech i vážně rozhodovat a klást na ně nároky – a tak se učím dalšímu rozměru otcovství.

Jak vidíte budoucí časy výchovy nových duchovních, když počty seminaristů klesají?

Seminární komunita je výborné a v lecčems nenahraditelné prostředí, zvláště v první části přípravy. Vstup do společenství bohoslovců-učedníků má rysy evangelijního „opuštění všeho“ a vydání se za Ježíšem. Nikdo se tu neschová, není kam utéci a každý z nás je docela ostře konfrontován s druhými i se sebou samým – někdy to bolí, ale je to velmi zdravé a osvobozující pro budoucnost.

Mám ale za to, že v druhé části formace ke kněžství by se příprava měla více provázat s životem místní církve a s jejím posláním třeba ve farnostech, ve školách. Mimochodem, počty seminaristů nepadají k nule, spíše se postupně snížily úměrně k síle našich farních rodin. A to, co vidím v duších našich bratří, které Ježíš přivedl do semináře a obdělává jejich srdce, mně také často dává radost. Naděje je správné slovo.

Co je nejdůležitější ve formaci mladých mužů ke kněžství?

Aby dorostli k poctivému přebývání s Bohem. K poctivému přebývání s lidmi. Aby hledali ze všech sil Boží království... všechno ostatní bude přidáno – jim i nám všem.

A jak to vidí samotní studenti v pražském kněžském semináři?

Život v semináři jde navzdory pandemii dál, ačkoli ne tak jako předtím. Zavedli jsme v domě drobná opatření, kterými snižujeme riziko nákazy, méně chodíme ven a více času trávíme na pokojích u online přednášek. Ačkoli je to do jisté míry pohodlné, je znát, že bychom všichni rádi vedli nějaký kulturní život i mimo seminární zdi. Ale jsem si jistý, že tímto pocitem netrpí jen pražští bohoslovci. Co se týče vztahů mezi námi bohoslovci, mám za to, že je pandemie nijak negativně neovlivnila. Jsme už přece jenom dost zvyklí na to, že spolu trávíme mnoho času.

Distanční výuka má rozhodně rozhodně své klady i zápory. Na jednu stranu se můžeme učit v pohodlí svého pokoje s nohama nahoře a kávou v ruce, na druhou stranu se objevuje mnoho problémů, jako třeba vypadávání signálu, málo plynulá a nepřirozená komunikace nebo nedostatek sociálního kontaktu vůbec. Jeden velký problém jsou také různé formy distančního zkoušení. Pokud je například ústní zkouška nahrazena vypracováním písemného elaborátu na jedno zvolené téma, toto jedno téma student na konci semestru sice dokonale ovládá, ostatní okruhy předmětu však většinou upadnou do věčného zapomnění. Nejtěžší mi tedy přijde opravdu se naučit i to, co po mně u zkoušky není vyžadováno. Jinak se mi dá se, že jsme jako církev nuceni hledat nové cesty, jak výchovu budoucích kněží uspořádat, aby více odpovídala požadavkům naší doby. Jistě ale není čas zoufat nad prázdnými semináři! Možná právě nedostatek a větší nejistota ohledně budoucnosti nám více pomůže pustit naše vlastní plány a místo toho se pevněji chytit našeho Pána. Chytit se a nechat vést!

Vojtěch Razima, 3. ročník, Pelhřimov

●

Pro mě osobně byla horší jarní karanténa. Teď už si troufám říci, že jsem si na situaci zvyknul a "umím v tom chodit". Řekl bych, že naše vztahy to nijak zvlášť neovlivnilo. Dalo by se čekat, že nás to donutí k jakési větší intenzitě společného komunitního života, nicméně seminární život i v normálním režimu znamená jistou izolovanost od okolního světa, a tak vztahy v semináři jsou vždy intenzivní. Studium na teologické fakultě není „farářský kurz". Je koncipované jako studium spíše teoretických, částečně praktických oborů na pokud možno vědecké úrovni. Podobně jako ve všech jiných oborech distanční výuka u nás skýtá svá pro i proti. Nemám pocit, že by samotná kvalita výuky nějakým způsobem strádala, největší problém vidím ve své osobní schopnosti, resp. neschopnosti, se soustředit, když hodiny koukám do monitoru a snažím se poslouchat přednášky. Ze začátku se mi jako veliká výhoda jevila možnost si lépe organizovat čas tak, jak mně osobně vyhovuje. Nicméně musím konstatovat, že to není tak snadné, jak by se mohlo na první pohled zdát. Při standartní výuce má člověk alespoň chvíli volno, když mezi učebnami musí fyzicky přecházet. Učitelé také většinou dodržují „akademické čtvrthodinky". To vše u distanční výuky po internetu odpadá, a tak pětiminutová pauza skutečně trvá pouhých pět minut.

Celá tato situace mě určitě posunula v subjektivním prožívání formace a uvědomování si osobní zodpovědnosti za to, jak nakládám se svým časem semináři. Často můžeme nabývat dojmu, že za naši formaci zodpovídají především představení. To je podle mě názor laické veřejnosti i velké části seminaristů. Osobně se však domnívám, a dávají mi v tom za pravdu i současné oficiální církevní dokumenty o kněžské formaci, že hlavní díl zodpovědnosti za formaci nese seminarista sám. Současné pandemické zkouškové období probíhá prakticky stejně jako na všech ostatních vysokých školách. Velká část zkoušení probíhá distančně, tzn. buď formou seminárních prací, nebo písemných testů, nebo ústního zkoušení prostřednictvím videokonferencí. Menší část kantorů potom využívá zákonem umožněnou variantu prezenčního zkoušení, při níž se však musí dodržovat přísná hygienická opatření. Pokud bych měl nějak odhadnout poměr distančních a prezenčních zkoušek, bude to zhruba 8:2 ve prospěch distančních forem.

Mezi vlnami kovidu – pomoc sestrám karmelitkám

První ročník s kněžími pražského semináře

Stojíme na prahu 21. století. Nemůžeme s jistotou říci, jak bude vypadat svět za 10, natož 50 či 100 let. Doba se velmi rychle vyvíjí a mění. Je pravda, že v našem regionu počet povolání dlouhodobě mírně klesá. Je to zřejmě trend, se kterým se budeme muset smířit. Osobně bych v tom neviděl nějaký specifický, zvláštní důvod. Domnívám se, že je to pouhá korelace s tím, jak v našem prostoru ubývá praktikujících křesťanů. Zdá se mi to logické: méně praktikujících věřících = méně kněží. Vidíme tedy, že na jednu stranu klesají absolutní počty kandidátů kněžství, na druhou stranu společenský vývoj kráčí mílovými kroky kupředu – a to s sebou nese daleko vyšší nároky na nové kněze. To, s čím si vystačily předchozí generace, už dnes nemusí nutně stačit.

Zajímavý je též fenomén, jenž se týká dnešní generace dvacátníků a třicátníků, kteří se daleko později osamostatňují, později nachází definitivní ukotvení v profesním, osobním i rodinném životě. To se pochopitelně týká i kandidátů kněžství. Dovolil bych si to označit jako svého druhu civilizační chorobu našeho západního prostoru. Bohu díky, že se tam můžeme řadit! To je jistě jeden z dalších problémů, se kterými se současný model formace musí potýkat, musí s ním počítat, a musí ho vhodně integrovat do života budoucích pastýřů. Kněz nemůže být člověk odtržený od reality, od běžného života, od toho, čím žijí jeho farníci. Musí se jim maximálně snažit porozumět a usilovat o to, aby jim byl dobrým průvodcem na společné cestě za Pánem Ježíšem Kristem, nikoli "vševědoucím guru". To jsou podle mě jedny z hlavních výzev, před kterými dnešní model formace stojí. Na druhou stranu - bohatství zkušeností, které nám předaly předchozí generace, a které i dnes může dobře posloužit, je samozřejmě třeba zachovávat a rozvíjet. Nejdůležitější je věrnost Bohu a rozlišování.

Ondřej Kříž, 3. r., Praha-Lhotka

Papežská kolej Nepomucenum, Řím

Italsky Pontificio Collegio Nepomuceno je papežská kolej pro české a moravské bohoslovce v Římě, která byla založena jako česká kolej Bohemicum 4. listopadu 1884. Ve 20. letech 20. století získala kolej novou budovu, Nepomucenum, slavnostně otevřenou v roce svatováclavského jubilea 1929. V současné době v jeho budově také sídlí Český historický ústav v Římě.

P. Vojtěch Novotný, vicerektor

Změnil Covid formační koncepci?

Paradoxně před rokem, kdy Covid poprvé udeřil a nejsilněji právě zde v Itálii, jsme nečekaně prožili jedny z nejkrásnějších Velikonoc. V čase, kdy se kněží-studenti rozjíždějí do nejrůznějších farností v Itálii a seminaristé se buď vracejí na dva týdny domů, anebo navštěvují papežské bohoslužby zde v Římě, jsme byli nuceni neopouštět zdi naší Koleje. Jako společenství v atmosféře klidu a ticha jsme zakusili krásné sváteční dny. Zážitkem, na který budeme dlouho pamatovat, byla velikonoční vigilie, při níž se nám vykreslovaly dějiny spásy postupně v nejrůznějších jazycích, od češtiny a slovenštiny přes angličtinu, italštinu, fracouzštinu až k malayalam či jazyku kirundi. Po letních prázdninách se ale vše rozeběhlo opět víceméně v zaběhnutých kolejích, alespoň co se týče formace v semináři. Různých doprovodných programů je teď samozřejmě méně, stejně jako méně lidí k nám přijíždí na návštěvu, a tak vlastně mají seminaristé možnost zacílit více na své hlavní úkoly…

V čem pandemická situace seminaristy třeba posunula pozitivně dopředu, případně zbrzdila?

Spontánní reakcí seminaristů na loňský lockdown bylo rozhodnutí pomoct v této těžké situaci tak, jak nejlépe můžeme. K přímé práci s nemocnými nebo ohroženými se v Itálii asi nedostaneme, ale od té doby každý den po poledni seminaristé krouží kolem Nepomucena s růžencem v ruce a navíc byla zavedena odpolední adorace, v níž se zvlášť modlíme za všechny nemocné a za ty, kdo jim pomáhají.

Nejtěžší naopak je, že ačkoliv během prvních tří týdnů prvního semestru mohli seminaristé chodit na výuku prezenčně do školy, od té doby již všechno probíhá

Papežská kolej Nepomucenum, Řím: v Aule Pavla VI. krátce před audiencí se Svatým otcem Františkem, 12. března 2021

Papežská kolej Nepomucenum, Řím: při společné práci – toto v České republice jen tak nezažijete

Když to bylo v říjnu možné, vyrazila celá česká komunita na výlet do Viterba

První společný den nového akademického roku při pouti za svatým Benediktem do Subiaca.

pouze on-line. Jak rádi by se vrátili opět do školních lavic!

Jak probíhá zkouškové období v těchto dnech?

Oproti pražské a olomoucké fakultě má student v Římě v každém zkouškovém z daného předmětu pouze jeden pokus. Pokud se nezadaří, může to zkusit až o tři měsíce později. Naši seminaristé však všechny zkoušky zvládli, i když se s profesory viděli jen přes obrazovku počítače.

Kolik je vlastně momentálně seminaristů v Nepomucenu?

V školním roce 2020/2021 zde máme deset seminaristů z českých a moravských diecézí. Specifikem Nepomucena je, že zde žijí uprostřed kněží pokračujících v navazujících studiech a v doktorátech. Konkrétně zde letos – kromě rektora, vicerektora a spirituála – máme tři české a dvaadvacet zahraničních kněží.

Co je nejdůležitějším úkolem vicerektora?

Nejdůležitějším úkolem vicerektora je stát po boku rektora. Jako má farnost svého faráře a, pokud je větší, i svého kaplana, tak „farářem semináře" je rektor a „kaplanem" vicerektor. Tým představených má ještě spirituála – zatímco on seminaristy zpovídá a duchovně doprovází, rektor s vicerektorem se starají o vnější záležitosti – od kontaktů s biskupy, doporučení kandidátů ke svěcení, předávání „farářského řemesla" seminaristům, koordinaci programu až po starost o zásobování, opravy a celý běh našeho velkého domu.

Co vám doba ve vedení semináře přinesla osobně?

Oproti tomu, když kněz slouží ve farnosti, mají představení sice poměrně málo „farníků", ale o to jsou kontakty intenzivnější. Život v semináři má mnoho privilegií. Je krásné vidět růst mladé lidi, kteří se chtějí odevzdat Bohu na celý život. Je inspirativní upevňovat se v kněžské službě po boku dalších současných i budoucích kněží.

Jak vidíte budoucí časy výchovy nových duchovních, když počty seminaristů klesají?

Samozřejmě nás situace se snižujícím se počtem seminaristů netěší. Na druhou stranu nejsme to my, kteří k daru kněžství povoláváme. Svou práci se budeme snažit dělat, jak nejlépe můžeme, a zbytek necháme na Pánu. To, zda se časem promění výchova budoucích kněží nebo se změní rozložení tří českých seminářů, bude záležet na dohodě našich otců biskupů.

Co je nejdůležitější ve formaci mladých mužů ke kněžství?

Nebránit Duchu Svatému, aby On v těchto mladých vykonal své dílo.

Zajímal nás i pohled těch, kteří momentálně v Nepomucenu studují...

Jak prožíváte současné covidové období ve společenství semináře, jak pandemie ovlivnila vaše formační vztahy?

V první řadě musím říct, že tady v Nepomucenu nás covid ovlivňuje mnohem méně než ostatní. Tvoříme tu víceméně uzavřenou komunitu, takže s výjimkou poměrně krátkého období, kdy se s nemocí několik z nás potýkalo (všichni s lehkým průběhem), náš běžný život není nijak omezený. Spíš bych řekl, že díky omezenějším možnostem mimo kolej, jsou naše vztahy tady bližší. Ale protože tu není tvrdý lockdown jako na jaře, netrpíme ani ponorkovou nemocí, je možné navštěvovat památky, jít do přírody, na výlet do hor. A jestli covid ovlivnil vztahy? Covid je pochopitelně stále jedno z velkých témat rozhovorů, takže ano... v tomto smyslu nás ovlivnil. Ale nemáme si na co stěžovat, zvlášť když vidíme situaci v Čechách.

Vnímáte, že současná nestandardní výuka ochuzuje váš vhled do disciplín, které musíte zvládnout?

Alespoň u nás na Alfonsianě, kde studuji morální teologii, vidím velkou snahu učit co nejvíce prezenčně, stejně jsme

se ale distanční výuce nevyhnuli. Zabrala víc jak polovinu zimního semestru a i teď v letním máme několik kursů jen online. Profesoři to ale zvládají skvěle, technické potíže nejsou, materiály se nám snaží poskytovat v co největší míře, takže přednášky samotné jsou na srovnatelné úrovni jako při prezenční výuce. Jednoznačně negativní jsou ale chybějící interakce se spolužáky a studenty mimo hodiny, tam se právě často daří skládat obsah přednášek do ucelenějšího rámce.

Co je na tom nejtěžší?

Mám-li mluvit o studiu, tak velmi náročné je vydržet celý den před počítačem... fyzicky i psychicky.

Je naopak něco, co jste objevili jako plus?

Objevil jsem nejrychlejší dopravní prostředek na cestě kolej-škola: dvojklik myši!!! ☺

Ale vážně... plusem je zjištění, že některé věci jdou online velmi dobře, a člověk tak opravdu může uspořit čas, ale celkově na této době hledám pozitiva jen obtížně. Znovu ale zdůrazňuji, že my si tu nemáme opravdu na co stěžovat. Spíš s lítostí sleduji náročnou situaci doma v Čechách a snažím se za to o to víc modlit.

P. Jan Pitřinec, kněz

Jak prožíváte současné covidové období ve společenství semináře, jak pandemie ovlivnila vaše formační vztahy?

Období pandemie ovlivňuje životy každého jednoho z nás včetně toho mého. Na jedné straně možnosti vytvářet a upevňovat společenství při aktivitách mimo koleje jsou vzhledem k epidemiologické situaci omezené a někdy se projeví i takzvaná ponorková nemoc, ale na stranu druhou nám poskytla příležitosti vzájemně si pomáhat. Kupříkladu na podzim, když se i mezi námi šířila nemoc a mnozí z nás byli v karanténě, ochota převzít na sebe povinnosti toho druhého, postarat se o jídlo, případně o nákup pro nemocné, přinést jim Eucharistii, apod., i když to byly napohled možná drobnosti, přesto však znamenaly mnoho a přispěly k budování ducha společenství.

Vnímáte, že současná nestandardní výuka ochuzuje váš vhled do disciplín, které musíte zvládnout?

Některé papežské univerzity krátce po začátku akademického roka přešly na online výuku, jiné, jako třeba Papežská univerzita sv. Tomáše Akvinského Angelicum, kde studuji já, se snažily zachovat co nejdéle i prezenční formu studia. I když online přednáška obsahuje všechno to, co by nám profesoři sdělili i osobně na univerzitě, jsou jisté otázky vyplývající z rozhovorů mezi studenty navzájem a případně i s profesory o přestávkách, které vedou k lepšímu pochopení tématu nebo i k dalším rozšiřujícím vysvětlením. Online výuka tedy částečně ochuzuje nás i profesory a vzájemnou neformální interakci, která pomáhá oběma stranám.

Co je na tom nejtěžší?

Jednoznačně soustředění. Sedět několik hodin ve svém pokoji u počítače, poslouchat přednášky v cizí řeči a zůstat pozorný je někdy téměř nadlidský výkon. Člověk je v neustálém pokušení řešit jiné věci a pak nevnímá to, o čem se mluví. Navíc, když se do toho zamíchají technické problémy, všechna snaha o pozornost vyjde nazmar.

Je naopak něco, co jste objevili jako plus?

Pokud něco vnímám jako plus, tak je to fakt, že díky rouškám a respirátorům, které všichni nosíme, kromě jiného i na univerzitě, se dívám lidem, s kterými mluvím, víc do očí. Naše rozhovory se pak stávají bezprostřednějšími a otevřenějšími. Zároveň také znovu objevuji hodnotu zdraví, které už ani zdaleka není samozřejmostí, ale také rodiny a přátel, díky kterým je i tato těžká doba o něco lehčí a snesitelnější.

Matej Pinkas, seminarista

Jak prožíváte současné covidové období ve společenství semináře, jak pandemie ovlivnila vaše formační vztahy?

Při první vlně loni na jaře jsem na Vzkříšení padl s celým pražským seminářem do karantény na 15 dní, což byla pro mě ve výsledku pozitivní zkušenost. Přestože jsme byli vnějšími okolnostmi odsouzeni ke kontaktu pouze mezi spolubratry a představenými, jsme si dokázali, že si umíme vyjít vstříc a v komunitě po celou dobu vládla přívětivá atmosféra. Nic nás nerušilo od našich nejdůležitějších úkolů – modlitby, mše svaté, studia a času pro sebe navzájem. Takovou zkušenost mám i z Nepomucena z podzimu, kdy jsme se dostali do podobné situace. Co se týče důsledků pro naši formaci, tak tuto zkušenost vnímám pozitivně.

Vnímáte, že současná nestandardní výuka ochuzuje váš vhled do disciplín, které musíte zvládnout?

Ano, přes obrazovku to člověka tak „nevtáhne“. Chybí mi také klábosení, či diskuse se spolužáky o přestávkách, což by také prospělo mé italštině.

Co je na tom nejtěžší?

Vzdát se plánů a odevzdat se Boží prozřetelnosti. Když chceme odletět na svátky domů, nemáme jistotu, že se z Říma a do Říma dostaneme, dokud nesedíme v letadle.

Je naopak něco, co jste objevili jako plus?

Taková nejistota, kterou lze proměnit v odevzdanost – chudobu ducha (Mt 5,3) – může být i dobrou příležitostí ke sblížení se s Pánem a jeho vůlí.

Jan Pecháček, seminarista

V Teologickém konviktu v Olomouci probíhá přípravná výuka pro vstup do semináře na teologické fakulty

Studenti s pomocným biskupem brněnským Pavlem Konzbulem

Teologický konvikt, Olomouc

P. Jiří Kupka, ředitel
P. Petr Vrbacký, spirituál

Změnil Covid formační koncepci?

Nezměnil, pouze ztížil známými limity: nelze realizovat pastorační návštěvy ve farnostech, zatím je zastaven i mentorský program (každý bohoslovec má po celou dobu studia přiděleného mentora – zkušeného kněze ve vhodné farnosti, u něhož každým rokem absolvuje celou řadu předem stanovených praktických „cvičení“); nemohla se uskutečnit ani pravidelná setkání seminářů a jejich představených, eventuálně další akce, které předpokládají výjezdy a shromažďování více osob…

V čem situace seminaristy posunula pozitivně, eventuálně naopak?

V zásadě snad nabídla příležitost učit se rychle vyrovnat s omezeními a upevnit vnitřní odolnost a stabilitu; v uzavřené seminární komunitě je vyšší nárok i na vzájemné vztahy, ohleduplnost, solidaritu; problémem bude určitá ztráta interakce s reálným prostředím, do něhož posléze mají zamířit (viz výše zmíněné).

Kolik je studentů v konviktu?

V tuto chvíli celkem 8: po jednom za každou moravskou diecézi, 1 z českobudějovické diecéze a 4 z arcidiecéze pražské.

Změny ve formaci vzhledem k době před 100 lety či za komunismu?

Odpověď by byla na knihu; v zásadě tak, jak se změnila celá společnost a především církev: jiná byla za Rakouska Uherska, jiná před II. Vatikánským koncilem, jiná v době totality a jiná v otevřené společnosti. Formace se snaží reagovat na aktuální potřebu doby, snad s jistým zpožděním, které však nemusí být dramatické – umožňuje rozlišit skutečné trendy od krátkodobých vybočení; v tomto smyslu vidím spíše potřebu posunout samotné farnosti a věřící: měli by více preferovat a docenit, je-li kněz především oním pastýřem duší; svátostná pastorace je neskonale důležitější než organizace volnočasových aktivit, manažerství a fundraising, což je ale dosud v leckteré farnosti považováno za žádoucí farářský ideál…

Budoucí výchova kněží, když počty klesají?

Zásadně: nerezignovat na duchovní i lidskou kvalitu ve prospěch potřeby obsazenosti co nejvíce farností…

Co je ve formaci mladých mužů ke kněžství nejdůležitější?

Dosáhnout ukotvenosti každého z nich v hlubokém a trvalém vztahu s Ježíšem, proměny sebe sama skrze uchvácení jeho láskou a milosrdenstvím; dále navodit niterné souznění s církví a bratrství s ostatními služebníky církve; a konečně schopnost vidět v každém jednotlivci Krista, který volá po lásce a službě v konkrétní potřebě či nouzi…

…a jak to vidí studenti Teologického konviktu

Především jsme vděční za čas, který jsme spolu vůbec mohli prožít, zvláště první týdny formace. Měli jsme tak možnost se navzájem poznat, na což se později dá navázat. A i když jsme následně museli být doma, snažili jsme se stále být spolu v častém kontaktu.

Distanční forma studia klade nárok na odlišné dovednosti. Jde tak především o individuální disciplínu a vytrvalost. Samotné studium tak pokračuje v pomalejším tempu, pro růst našich duchovních životů jsou nám oporou v možné míře naši představení a pak často naši faráři a duchovní vůdci. Konvikt byl vždy ale koncipován především jako společenství, kde se učíme především v našich vzájemných vztazích, a tento rozměr přirozeně trpí.

Nejen forma našeho studia ale i celá současná situace nám dává zcela nové podněty. Snadná není pro nikoho, to jsme si mohli sami ověřit během třítýdenní praxe v nemocničních zařízeních. Více než kdy jindy nás směřuje k jediné jistotě – ke Kristu. Konečně On je důvod, proč jsme všichni do konviktu nastoupili.

Karel, Ladislav, Filip, Jiří, František, Zdeněk, David a Jakub

Jste věřící a chcete pracovat s dětmi? Stále je čas podat si přihlášku na teologickou fakultu

Zajímá vás práce s dětmi a víra? Bavilo by vás pracovat ve farnostech nebo vyučovat náboženství? Chcete si rozšířit své dosavadní vzdělání nebo změnit profesní zaměření? Chcete studovat při zaměstnání? Podejte si přihlášku na **Cyrilometodějskou teologickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci** (CMTF UP).

Na práci s dětmi ve volném čase se specializuje bakalářský studijní program Náboženství se zaměřením na vzdělávání, na osvojení pedagogických dovedností pak navazující magisterský program Učitelství náboženství pro základní školy.

Studenti se mohou těšit na příjemné prostředí fakulty, během výuky nahlédnou do aktuálního dění v církvi v oblasti vzdělávání a katecheze. Vyučující je připraví po stránce teologické i pedagogické tak, aby mohli srozumitelně zprostředkovat dětem a mládeži náboženská témata a efektivně s nimi pracovat ve farnostech při pastorační činnosti nebo vyučovat náboženství v souladu s církví a nejnovějšími pedagogickými trendy.

„Našim studentům chceme pomáhat také v praxi jejich každodenního prožívání křesťanské víry. Toto pokládáme za nejdůležitější, protože křesťan může svědčit o Kristu a pomáhat druhým na cestě víry jen tehdy, má-li ji sám v sobě dostatečně živou a zdravou,“ řekl garant programů docent Ludvík Dřímal z katedry křesťanské výchovy CMTF UP.

Pracovat s lidmi je zajímavé a dává smysl

Velkou výhodou obou zmiňovaných studijních programů je fakt, že se výuka koná výhradně v soboty. Studovat tak mohou i zaměstnaní nebo maminky na rodičovské dovolené. Vítáni jsou také středoškoláci s maturitou.

„Jsme přesvědčeni, že studium samotné teologie nestačí. Je nezbytné doplňovat je ucelenou formací tak, aby u studujících rostlo nejen poznání Boha a úcta a láska k němu, ale i konkrétně projevovaná úcta a láska k církvi. Tedy výchova k vědomé a radostné sounáležitosti s touto církví, přijetí spoluodpovědnosti za ni jako za společenství a potažmo i za její poslání,“ zdůraznil docent Dřímal.

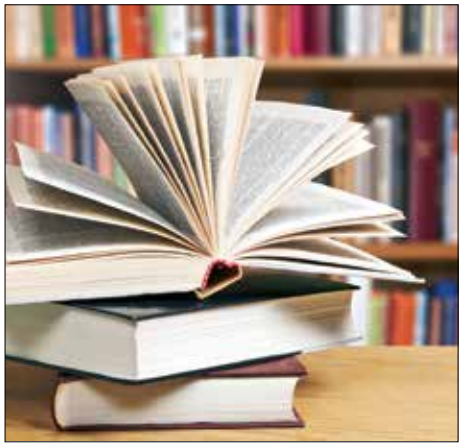

Bakalářský studijní program Náboženství se zaměřením na vzdělávání je jedinečný obor, v němž práce s lidmi navazuje na jejich hodnoty a napomáhá jejich rozvoji a také podporuje vyzrávání náboženské složky jejich osobnosti. Studenti se seznámí s řadou nových informací v předmětech, jako je katechetika, religionistika, filozofie nebo třeba speciální pedagogika, také s nejnovějšími metodami práce v oblasti náboženského vzdělávání. Budou hledat odpovědi na otázky týkající se víry, naučí se pracovat s Biblí a vytvářet volnočasové a jiné programy, pomohou lidem na jejich cestě objevování víry. Absolventi se uplatní jako katecheté, animátoři křesťanských společenství nebo pastorační asistenti.

Navazující magisterský studijní program Učitelství náboženství pro základní školy pak během studia zohledňuje dosavadní zkušenosti posluchačů, které mohou uplatnit například při plnění praxe nebo diplomové práce. Absolvování tohoto programu je v souladu s požadavkem školského zákona, umožňuje získat aprobaci pro výuku náboženství.

Studenti se seznámí například s metodami práce s biblickými texty, sociální naukou církve nebo s využitím křesťanského kulturního dědictví ve výuce náboženství a osvojí si dovednosti potřebné pro praxi – od přípravy programů a práce s vybranou skupinou v oblasti evangelizace a katecheze až po vedení křesťanských společenství. Jako absolventi budou připraveni na výkon pedagogické činnosti učitele (zvláště katolického) náboženství na základních školách nebo školských vzdělávacích zařízeních včetně pastoračních center.

Přijímací zkoušky

na oba studijní programy budou mít podobu ústního pohovoru. **Přihlášky je možné zasílat do 15. března 2021 na www.prihlaska.upol.cz.**

Kontakty

Cyrilometodějská teologická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
doc. Dr. Ludvík Dřímal, Th.D.
e-mail: ludvik.drimal@upol.cz
tel. 585 637 160
Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.
e-mail: marcela.fojtikova@upol.cz
tel. 731 402 065

Postní betlém od Jiřího Knapovského z Městského muzea Ustí nad Orlicí; snímek Ladislav Wochotz

Betlémy: ke cti a chvále Boží a pro potěšení srdce

Tradice stavění betlémů u nás trvá už více než čtyři a půl staletí. Nejstarší jesličky údajně postavili jezuité v roce 1560 v kostele sv. Klimenta na pražském Starém Městě. Tradice přežila i reformy císaře Josefa II., které na dlouhý čas jesličky v kostelích zakázaly. Jímavý motiv narození Ježíška ve skalním chlévě začal přecházet do lidového prostředí a od 19. století se stal nedílnou součástí našich vánočních tradic a zvyků. Proč o betlémech teď? Zveme vás za betlémy velikonočními, říká se jim také pašijové nebo postní.

Velikonoční verze betlémů se v mnohém liší od vánočních s novorozeným Ježíškem v jesličkách. Postní betlémy zachycují naopak největší drama v životě Kristově. Mohou zobrazovat třeba poslední večeři, zradu Jidáše, zatčení Krista, křížovou cestu, samotné ukřižování nebo následné snímání z kříže a Velkou noc, tedy Vzkříšení Krista.

Za hranicemi jsou tyto betlémy rozšířenější. V katolicky orientovaných zemích, například v Rakousku nebo v Bavorsku, kde je podstatně větší počet věřících než v Česku, vydávají také vystřihovací postní betlémy. Převládají v nich zejména jednotlivá zastavení křížové cesty se znázorněním Ježíšova utrpení a samotného Vzkříšení. Někdy se vyskytují i jiné související biblické výjevy. Je to obdoba u nás oblíbených vystřihovacích vánočních jesliček od známých českých malířů a ilustrátorů Mikoláše Alše, Josefa Lady, Marie Fišerové – Kvěchové, Vojtěcha Kubašty a mnoha dalších.

„Za velikonočními betlémy se podíváme do Ústí nad Orlicí, které se svým okolím patří k významným betlémářským oblastem v královéhradecké diecézi i v České republice.

„Nemělo by se pochopitelně říkat betlémy, protože biblický děj se odehrává v Jeruzalémě. Označení zůstalo zřejmě proto, že stavba časově navazovala na betlém vánoční, tříkrálový a konkrétně v Ústí i hromniční. Navíc je použitý stejný způsob zobrazení děje pomocí figurek zapíchaných v mechu na stejné spodní konstrukci“, vysvětluje hned na začátku Ludvík Mátl, renomovaný betlémář z Ústí nad Orlicí.

Pro zdejší region jsou typické figurky malované na kartonu, uspořádané do rozměrných celků o několika m^2 s romanticky pojatou českou krajinou a rovněž dobovým místním venkovským oblečením. Lidové betlémářství lze na Ústecku doložit již od konce 18. století. O jeho rozsahu svědčí například skutečnost, že počátkem minulého století se jen v samotném městě adresně stavělo o Vánocích v domácnostech více než sto větších betlémů. Tradice je dosud živá – nepřetržitě zde působí lidoví malíři jesliček, betlémy se v domácnostech stále staví a přetrvalo i tradiční takzvané sousedské chození po betlémech.

„Přibližme našim čtenářům, jak obsahově pojímali ústečtí betlémáři méně obvyklé druhy betlémů.

Postní betlém Jarolíma Štantejského (1832–1899); snímky Městské Muzeum v Ústí nad Orlicí

V hromničním betlému je v centrální části uprostřed města Jeruzaléma postaven otevřený chrám s výjevem Obětování Páně. Stařec Simeon drží Ježíška, dále jsou přítomni Panna Maria, prorokyně Anna a sv. Josef, který drží dvě holoubátka jako obětní dar, který navíc symbolizuje chudobu.

V postním betlému je větší počet figur a zobrazená krajina je členitější. Ústečtí betlémáři si vybrali z velikonočních událostí relativně krátký časový úsek (jakoby snímek, kdy se zastavil čas) následující po Poslední večeři Páně těsně před zatčením Krista. Děj se odehrává za městem na Olivetské hoře Getsemanské zahradě s olivovníky a cypřiši. Rovněž krajina a architektura v pozadí i ošacení postav je na rozdíl od betlému vánočního výhradně orientálního charakteru. V horní části je uprostřed výjev s klečícím modlícím se Kristem, kterému podává anděl kalich útěchy. V lidovém podání se často používá výraz kalich hořkosti. Opodál jsou spící apoštolové a to sv. Petr s krátkým mečem, sv. Jakub a sv. Jan, který je pro své mládí tradičně zpodobňován bez vousů. V popředí přivádí zrazující Jidáš s měšcem v ruce římské legionáře, ozbrojence a pochopy. Legionáři pod vedením velitele nesou symboly římské říše, a to standartu SPQR (zkratka znamenající latinsky Senatus Populusque Romanus, česky senát a lid římský) a fasces (svazek 12 prutů obepínající sekerku, znamení práva vynášet rozsudky). V popředí jsou rokující Židé, a to zejména výrazní velekněží s hodnostním označením na prsou a farizejové v bílém s náboženskými svitky v rukou. S těmito atributy byly uvedené postavy na Ústecku zobrazovány již před více než sto roky. Někteří Židé jsou přímo rozčilení až rozhorlení, protože nepřijali božský původ Krista ani jeho učení. Děj se odehrává v noci, a proto nechybí světlonoši. Tím se orlickoústecký postní betlém obsahově liší od ostatních, a to i vystřihovacích postních betlémů, kde je většinou námětem tradiční křížová cesta včetně slavného Vzkříšení nebo více obrazů z celého velikonočního příběhu.

„Městské muzeum v Ústí nad Orlicí se do živé betlémářské tradice zapojilo v roce 1990 po obnovení své činnosti. Jeho reprezentativní sbírka místních betlémů disponuje ukázkami tvorby lidových malířů betlémů za období dvou století. To umožnilo muzeu vytvořit v roce 2018 v Hernychově vile expozici orlickoústeckých malovaných betlémů. Vedle velkého betlému vánočního (šířka 5,9 m) se zde nachází také betlém tříkrálový, ale i hromniční a postní.

Zvláštností orlickoústeckých malovaných betlémů jsou jejich obměny od Vánoc až do Velikonoc, navazující na probíhající církevní rok. Kromě této expozice se v Hernychově vile nachází trvale přístupný pohyblivý papírový betlém. Tento typ betlému je velmi neobvyklý. Jeden takový fungoval do 60. let minulého století v Ústí nad Orlicí u obuvníka Jana Cibulky a inspiroval právě vznik tohoto nového betlému pro muzeum. Jeho malovanou část vytvořil a do krajiny Orlických hor a Podorlicka zasadil ústecký betlémář Jaroslav Herain. Mechaniku sestrojil a s její pomocí betlém rozpohyboval Kamil Andres z Třebechovic pod Orebem.

Zdůrazněme, že nově malované betlémy se drží zavedeného historického schématu bez modernizace či vazby na současnost. Z toho vyplývá, že nejen v městském muzeu, ale i v domácnostech můžeme vidět stejně postavené betlémy jako v tradičním období. Výraznou změnou oproti minulosti je snad jen dobré elektrické osvětlení. Vánoční betlémy mají pravidla svého uspořádání. Uprostřed se nachází chlév se sv. Rodinou. Vlevo od něj stojí vesnice, kde převažují lidové stavby, zejména roubené. Vpravo se nachází město se zděnými, obvykle patrovými objekty. Nahoře betlém ukončuje dálina, tedy malované pozadí s oblohou. Před ní stojí tzv. lančoft, pás tvořící panorama bez oblohy, tedy s vyřezaným horním obrysem. Kvůli vypadávání mechu se na přední část betlémů dávalo ohraničující prkno. Pro lepší vzhled se na něj začal osazovat okolek, tedy ozdobný malovaný pás s rostlinným ornamentem (například růže, vinná réva) nebo s krátkým výstižným biblickým mottem.

Typické pro betlémy v orlickoústeckých domácnostech je smíšené autorství. Jen málokdo z našich předků si mohl dovolit objednat velký nákladný betlém najednou. Navíc se majitelé snažili své

Vystřihovací postní betlém J. Knapovského

Jiří Knapovský se svým postním betlémem; snímek Petr Broulík

betlémy každoročně něčím obohatit. Z autorů, jejichž tvorbu dodnes betlémáři vysoce oceňují, můžeme uvést zejména Jarolíma Štantejského (1832–1899), od něhož můžeme obdivovat například vysoké romantické lančofty, nápadité pastorální výjevy, darovníky s prokreslenými obličeji. Dále Vojtěcha Hernycha (1846–1893), který se vyznačoval zářivými či jasnými barvami a rovněž patřil k nejdovednějším místním lidovým malířům. Z mladších malířů, působících ještě ve 20. století, uveďme například Jana Brožka (1855–1926), jednoho z nejproduktivnějších lidových orlickoústeckých malířů vůbec. Jejich betlémy lze shlédnout ve zmíněné expozici Městského muzea. Významné místo mezi orlickoústeckými malíři má Jiří Knapovský (1930–2018), velký znalec ústeckého betlémářství, autor mnoha klasických velkých betlémů i početné řady menších skříňových betlémů, malovaných v duchu starých vzorů.

Právě postní betlém Jiřího Knapovského inspiroval ústeckoorlické vydavatelství převážně regionální literatury OFTIS k vytvoření vystřihovacího betlému. Zobrazuje zmiňovaný moment před zatčením Ježíše Krista v Getsemanské zahradě. Originál betlému se nachází ve sbírkách Městského muzea v Ústí nad Orlicí.

Je kopií rozhodující středové části skříňového postního betlému namalovaného Jiřím Knapovským. Jeho otec měl doma rozměrné betlémy, a to vánoční, tříkrálový, hromniční i postní od proslulého malíře 19. století Jarolíma Štantejského. Knapovský v tom prostředí vyrůstal a později i on vytvářel zdařilé a vylepšené repliky starých betlémů. Pro ústecké muzeum pro porovnání vytvořil sadu skříňkových betlémů všech čtyř typů. Bohužel, v závěrečném životním období vzhledem ke zdravotnímu postižení nemohl již malovat. Vynikal precizností kresby i malby, dynamickým pojetím postav, nápaditými pastýřskými výjevy a líbivou krajinou včetně historicky pojaté venkovské i městské architektury. Namaloval desítky betlémů různých velikostí. Velký Knapovského betlém je ve vlastnictví Třebechovického muzea betlémů, mnoho jesliček je v zahraničí a pěkným betlémem se může pochlubit i Městský úřad v Ústí nad Orlicí. Od muzeí v ČR byl zájem právě o ukázky všech čtyř ústeckých betlémských variant.

Postní vystřihovací betlém tohoto typu nebyl ještě v naší republice vydán. Záměrně bylo ponecháno zavedené ústecké pojmenování – betlém se stavěl „v postě“. Jiný název se v Ústí nepoužíval. Pokud v minulosti byly u nás ojediněle vydávány papírové betlémy (vystřihovací, leporela, vystřihovánky a omalovánky pro děti), zobrazovaly většinou celý velikonoční biblický příběh. Pašijové výjevy a další novozákonní události se objevují i ve velkých betlémových celcích, kde středem bývají většinou jesličky se sv. Rodinou. Někdy se těmto betlémům říká roční či celoroční. Typickým příkladem je například známý třebechovický Proboštův betlém nebo rozměrné betlémy na Liberecku.

A kdy se postní betlémy vytratily?

Již na přelomu 19. a 20. století, tedy před více než sto lety, byly tyto betlémy spíše výjimečné. Doma je měli hlavně velcí příznivci betlémů či hluboce věřící. V pozdějším období je navíc někteří vlastníci již nestavěli každoročně. *„Stavěl jsem jeden jako student asi v roce 1970 pro starší věřící ženu, která měla pěknou kopii historického betlému podle Štantejského. Domnívám se, že to byl v Ústí poslední velikonoční betlém stavěný v domácím prostředí,“* vrací se do časů svých betlémářských začátků Ludvík Mátl.

Snad bych měl ještě upozornit, že v Městském muzeu v Ústí nad Orlicí lze betlémy, a to i méně časté varianty hromniční a postní, shlédnout v dlouhodobé expozici v průběhu celého roku (mimo betlémářskou sezónu na vyžádání). Ústecké vystřihovací betlémy, včetně vyobrazeného postního, jsou v nabídce místního nakladatelství OFTIS (www.oftis.cz).

Na závěr připomeňme vyznání ústeckých betlemářů, které znělo ***„Ke cti a chvále boží a pro potěšení srdce“*****. Přesně tak je zaznamenané na jedné z figurek z 19. století.**

Eva Zálešáková

Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

P. Radek Tichý

Breviář pro začátečníky a mírně pokročilé

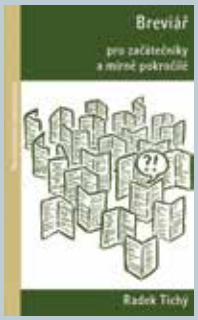

Breviář je krásnou mozaikou, jejíž jednotlivé kamínky tvoří žalmy, písně, biblická čtení, orace, texty církevních otců, antifony a prosby. Vše je harmonicky uspořádáno podle denní doby, svátku a církevního období. Pro mnohé je ale breviář nepronikutelný rébus. *Brož., 80 str., 119 Kč*

Elias Vella

Ahoj Ježíši, můžeme si popovídat?

Otec Elias Vella se pustil do odvážného experimentu. Jak by vypadalo setkání dnešních mladých lidí s Ježíšem? Jaká slova by volil Kristus tváří v tvář jejich životnímu příběhu? Jaké odpovědi by měl na problémy dnešní doby? *Brož., 224 str. 329 Kč*

Karmelitánské nakladatelství spustilo nový e-shop

Karmelitánské nakladatelství spustilo nový e-shop na adrese

https://eshop.cirkev.cz

V novém e-shopu je možné zakoupit nejen knihy, ale i mešní víno, liturgické předměty či klášterní produkty, nyní nově vše v jednom společném nákupním košíku. Přinese také zásadní změnu v distribuci zboží, a to díky tisícovkám výdejních míst Zásilkovny po celé ČR a na Slovensku, čímž se zvýší a zlevní dostupnost sortimentu celého Karmelitánského nakladatelství.

Rozšíření výdejních míst

Se spuštěním nového e-shopu byla doprava zásilek rozšířena i o služby společnosti Zásilkovna, která nabízí více než 4000 výdejních míst v celé ČR a přes 1000 na Slovensku.

„Chtěli jsme tak vyjít vstříc zákazníkům, kteří mají Karmelitánská knihkupectví příliš daleko a nechtějí platit za drahou dopravu. Pro ně máme nyní do 8. března 2021 speciální akci: doprava přes Zásilkovnu je zcela zdarma. V průběhu objednávky stačí zvolit dopravu přes Zásilkovnu a vybrat podle adresy nejbližší výdejní místo,“ říká jednatel Karmelitánského nakladatelství P. Stanislav Přibyl.

Stejně tak jako dříve bude možné zásilky doručovat i prostřednictvím běžných dopravců, nebo si zákazníci mohou své objednávky zarezervovat a následně vyzvednout v kamenných knihkupectvích Karmelitánského nakladatelství, které jsou v Praze, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Litoměřicích, Olomouci, Opavě, Ostravě, Plzni, Zlíně, Kostelním Vydří a na Velehradě. Zákazníci také mohou průběžně sledovat stav doručení své zásilky přímo ve svém uživatelském profilu.

Vize portálu

Dlouhodobým cílem restrukturalizace již existujícího portálu **www.cirkev.cz** je přinést zákazníkům více hodnotného a zajímavého obsahu ze života a dění v katolické církvi. Mimo zpráv z domova i ze zahraničí, nebo nyní i nového e-shopu Karmelitánského nakladatelství, bude portál nabízet další služby a produkty od oficiálních partnerů pod patronací České biskupské konference. To vše by mělo být lehce k dohledání na jednom přehledném místě.

„Pro Katolický týdeník připravujeme digitální verzi pro předplatitele, která bude dostupná také přímo na tomto portálu. Pracujeme také na rozšíření zpravodajského webu, který nabídne více zpráv a článků z církevního prostředí, a to nejen z oficiálních zdrojů ČBK a diecézí, ale i z dalších církevních médií doma i ve světě,” uzavírá P. Stanislav Přibyl.

O Karmelitánském nakladatelství

Karmelitánské nakladatelství je křesťansky orientované nakladatelství, které na knižním trhu působí od roku 1991. Ve své produkci vydalo více než 2000 titulů. Nejdůležitější částí edičního plánu KNA jsou edice věnované duchovnímu životu a křesťanským hodnotám. Mezi dlouhodobě nejúspěšnější edice patří edice Malý duchovní život, Orientace, Familia, Katecheze do kapsy a další. Vlastníkem Karmelitánského nakladatelství je od roku 2018 Česká biskupská konference.

Interaktivní hry podle Bible: Největší příběhy všech dob

Jeden z největších myslitelů, spisovatelů, pedagogů Jan Amos Komenský napsal: *„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“*. Za nejvýznamnější zdroj moudrosti tento „učitel národů“ považoval Bibli.

Dnešní člověk mnohdy zapomíná na tento významný a stále aktuální zdroj, ve kterém může najít podstatné a stále aktuální pravdy týkající se Boha, stvořeného světa a člověka. V tomto slova smyslu Bible je nevyčerpatelným zdrojem moudrosti a poznání. Vytvořená skupina pěti her s názvem **Největší příběhy všech dob** si klade za cíl ukázat Bibli jako zdroj moudrosti a poznání. Bez nadsázky můžeme prohlásit, že životní příběhy vybraných biblických osob ovlivnily dějiny lidstva.

Tyto biblické osobnosti přibližujeme dnešnímu člověku v nové zajímavé formě. Jednotlivé příběhy jsou předkládané v podobě interaktivních elektronických her, které lze spustit pomocí webového prohlížeče nebo mobilní aplikace GEOFUN, kde hry stažení do mobilní aplikace fungují offline.

A jaké příběhy jsou aktuálně k dispozici?

Může jeden člověk zachránit celý národ? je název hry, kterou provází královna Persie Ester. Být královnou není snadná věc zejména, když musí řešit úkol, jak zachránit národ, ze kterého sama pochází. Ve druhé hře **Co zaseješ, to také sklidíš** společně s Jákobem lze prožít jeden z velkých příběhů izraelského národa a pomoci při řešení životních situací, které ho potkávaly na jeho životní pouti. Víra je důvěra v to, v co člověk doufá, a jistota v tom, co nevidí. Víra prochází zkouškou, když člověk podléhá třeba pochybnostem či strachu. Jak na to, aby víra byla opět pevná? To prozradí průvodce Petr, původně Šimon, v pořadí již třetí hře „Petrův zdar“. Život přináší různé situace, někdy také kotrmelce a zvraty. Je důležité, aby z těchto situací člověk vyšel posilněn. Ve hře **Jak jsem oslepl a uzřel** lze zjistit, co přinesl světu život Saula neboli Pavla z Tarsu. Není na světě známější příběh, než ten, který vypráví Marie, žena tesaře Josefa, v další hře **Můj syn Ježíš**. Je o jejím synu, Ježíši, který je bez pochyby nejznámější osobou na světě.

Kniha Přísloví říká: *„Vždyť moudrost je lepší nežli drahokamy, nic z toho, po čem toužíš, se jí nevyrovná“* (Př 8:11). Věříme, že i vytvořené hry pomohou přinést biblickou moudrost a poznání (nejen) mladým lidem dnešní doby.

Vznik her financovala Česká biskupská konference. Zástupci a spolupracovníci Katechetické sekce této organizace se aktivně podíleli na vytváření scénářů. Obsah her primárně vychází z Bible.

Všechny vytvořené hry jsou volně dostupné bez nutnosti registrace.

Odkazy

- webová prezentace s možností spuštění her: **www.schoolfun.cz/nejvetsi-pribehy-vsech-dob/**
- podklady pro novináře: **www.geofun.cz/novinari/**

Pro více informací kontaktujte:

- Vít Pechanec, projektový manažer, GEOFUN, s.r.o., tel. 603 799 819, vitek@geofun.cz
- P. ThLic. Mariusz Kuźniar, Th.D., ředitel katechetické sekce, Česká biskupská konference, tel.: 220 181 513, 602 136 161, kuzniar@cirkev.cz

Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Kateřina Lachmanová

Kotva naděje

Kniha přibližuje ctnost křesťanské naděje, která se opírá o víru ve Vzkříšeného; nejde o pouhý optimismus, a už vůbec ne o snahu nasadit si růžové brýle. Téma je vysoce aktuální: Kdy jindy už bychom měli vzít do ruky knihu Kotva naděje, než uprostřed celosvětové krize a v době příprav na Velikonoce? *Brož., 84 str., 169 Kč*

Petr Vrbacký

Křížová cesta

Autorovy úvahy o kříži a o poselství křížové cesty jsou plody osobní modlitby, stejně jako aktuálními glosami našeho životního stylu. To vše ve velmi působivém podání, které je zbaveno zbytečných slov. Ukazuje nám, že křížová cesta není jen historickou událostí, ale především skutečností, kterou v různých obměnách prožívá každý z nás, často v roli přímého účastníka. *Brož., 36 str., 45 Kč*

Varhany v naší diecézi (14)

Kostel sv. Jakuba v Kutné Hoře

Gotický kostel sv. Jakuba stojící poblíž Vlašského dvora nelze v Kutné Hoře přehlédnout. Po chrámu sv. Barbory je druhou nejvýraznější dominantou města. Jeho z dálky viditelná věž se tyčí do výšky 85 metrů. Původně měl mít dokonce věže dvě, ale od stavby druhé se upustilo pro nevhodné podloží. Kostel postavený na náklady místních důlních podnikatelů a mincovních cechů byl dokončen kolem roku 1420. Záhy však byl zapálen husity a dalších 40 let potom čekal na opravu. Ze svatojakubské věže prý hlásný vyvolával každou hodinu *„Pane Bože, rač ostříhati Hory Kutny“*. Varhany jsou u sv. Jakuba dvoje. Na hlavním kůru a na tzv. literátské kruchtě, postavené na konci 15. století.

V kostele sv. Jakuba máme jedinečnou možnost sledovat bohatou historii varhanářství v Kutné Hoře, která se zde odehrávala již od počátku 16. století. Během uplynulého půl tisíciletí se totiž v Kutné Hoře postupně vystřídala celá řada významných varhanářských dílen a každá z nich zanechala v kostele sv. Jakuba nějakou stopu. A co je ještě pozoruhodnější, tradice varhanářského řemesla v tomto městě dosud nebyla přerušena. To nemá v Čechách obdoby.

První zmínky o varhanách v kostele sv. Jakuba sice registrujeme již v roce 1424, ale s prvním kutnohorským varhanářem se setkáváme až o sto let později. Jakub Vladyka, o kterém je řeč, nebyl jen varhanářem, ale i hudebníkem, mechanikem a správcem věžních hodin. V roce 1531 zde postavil nové varhany a byl údajně i tvůrcem zvláštního druhu varhan (tzv. Hornwerky), které se tehdy stavěly na věžích a sloužily podobně jako zvony k různým zvukovým signálům. Jedním z mála dochovaných zařízení tohoto typu najdeme například v Praze na orloji. Imituje „kokrhání kohouta“.

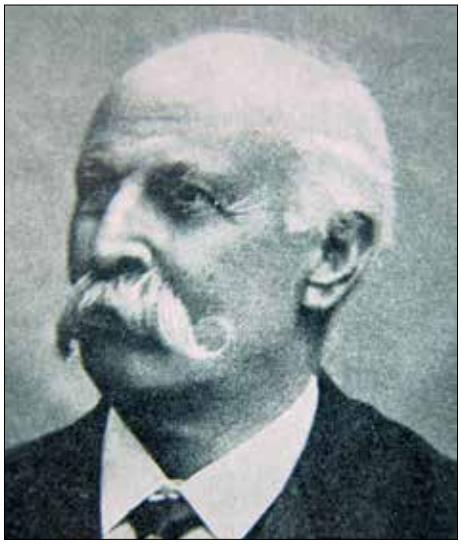

Antonín Mölzer (1865–1925)

Od poloviny 17. století působil v Kutné Hoře slavný varhanář Adam Tille, člen jezuitského řádu, a po něm Lukáš Michal, který zde postavil další nové varhany v roce 1679. Na jejich práci navázali další dva varhanáři – Jan Lorenc Hruška a Jakub Bommer, který zdejší varhany opravoval.

Nejslavnější éra kutnohorského varhanářství začíná v 1. polovině 18. století, kdy se do Kutné Hory přistěhoval varhanář Jan Horák z Hoříněvsi a jeho dílna zde prosperovala téměř 100 let. Nejpilnějším členem rozvětvené Horákovy dílny byl František Pavel Horák (1727 – 1822), který postavil přes 300 varhan, čímž se řadí mezi nejplodnější barokní varhanáře v Čechách. Jeho první prací bylo dokončení místních varhan na hlavním kůru, které začal stavět jeho otec Jan, který v průběhu práce zemřel. Pro úplnost dodejme, že dílnu F. P. Horáka převzal jeho zeť Jan Jozefy, který se svým synem pracoval v Kutné Hoře až do poloviny 19. století.

Na tradici varhanářského řemesla v Kutné Hoře navázaly dvě továrny na výrobu varhan – Antonín Mölzer a Jan Tuček, které se po roce 1948 sloučily v družstvo Organa. V současné době působí v Kutné Hoře už jen „poslední mohykán“ kutnohorských varhanářů – cínař Jan Kubát, který se i ve svých 90 letech dosud aktivně věnuje opravám a výrobě cínových píšťal.

„Nyní se nacházíme na boční oratoři u barokních chórových varhan. Předpokládám, že pocházejí od některého kutnohorského varhanáře. V jakém stavu se dochovaly a k čemu dnes slouží?

Tento překrásný nástroj postavil kolem roku 1770 František Pavel Horák již jako zkušený varhanář, který se mohl pochlubit řadou významných opusů, například v Chrudimi, Veliši, Jičíně, Dobřenicích, Heřmanově Městci, Pelhřimově nebo v Hořicích. Většina těchto nástrojů se bohužel nedochovala, a pokud ano, prošly v minulosti řadou úprav.

Zdejší nástroj je v tomto ohledu výjimkou. Dochoval se v původním stavu možná i proto, že boční oratoř (literátský kůr) ztratila v 19. století význam a hudební dění se začalo postupně stěhovat na hlavní kůr. Nevznikla tak potřeba chórový nástroj nějak „vylepšovat“ a přizpůsobovat požadavkům doby. Nástroj se používá jen příležitostně, nicméně jeho historická cena je nevyčíslitelná.

Chórové varhany F. P. Horáka jsou skutečně mistrovským opusem, a to nejen po zvukové, tak i po výtvarné stránce. Hlavní varhanní skříň má dochovaný přírodní povrch, jedná se o jednu z nejkrásnějších pozdně barokních varhanních skříní v Čechách. Pozitiv je již opatřen nátěrem, aby korespondoval se zábradlím kůru. Hrací stůl tvoří s pozitivem jeden celek a je rovněž dochován bez větších zásahů. Původní jsou inverzní klaviatury, bočnice, manubria, popisy rejstříků, pedálnice, lavice, soustava klínových

měchů a samozřejmě veškerý píšťalový fond. Je to skutečný ráj nejen pro milovníky barokních varhan, ale i pro badatele a restaurátory, kteří zde čerpají inspiraci pro svoji práci.

Stříbřitý lesk pléna je typický pro tvorbu varhanáře Horáka a je obdivuhodné, jak poměrně malý počet rejstříků dokáže uspokojivě naplnit prostor velkého trojlodního gotického kostela a konkurovat několikanásobně většímu nástroji na hlavním kůru. Je to dáno mimo jiné také ideálním umístěním varhan. Ačkoliv se na tyto varhany tak často nehraje, do budoucna by si určitě zasloužily patřičnou péči.

Ještě k tomu faktu, že do jednoho kostela byly postaveny dvoje varhany. To bylo běžné nebo to představuje mimořádný jev?

V té době to bylo ve významnějších kostelech celkem běžné. Velké varhany se zpravidla užívaly jen na začátku nebo na konci mše, aby bohoslužbu orámovaly majestátním zvukem. Chórové varhany se používaly především k samotné liturgii, protože varhaník měl větší přehled o dění u oltáře a mohl lépe komunikovat se zpěváky literátského bratrstva. Chórové varhany měly zpravidla nižší ladění, aby se zpěváci „neškrtili“. V barokní době se ještě občas setkáváme s dalšími varhanami, určenými pouze k souhře se žesťovými nástroji. Ty měly z důvodu většího lesku vysoké, tzv. kornetové ladění, přizpůsobené výšce ladění žesťových nástrojů. Kromě toho měl kostel k dispozici i přenosný pozitiv nebo regál, používaný příležitostně například při procesích. Dnes jsme většinou rádi, že se podaří udržet v chodu alespoň jedny varhany.

Chórové varhany

Na hlavní kůr se lze dostat dvojím způsobem. Samostatným venkovním schodištěm nebo přímo z lodi kostela. A již při pohledu na monumentální novogotickou varhanní skříň lze vytušit, že nás čeká velký zážitek.

Původní třímanuálovou verzi tohoto nástroje postavil v letech 1908–1909 Josef Melzer se svým otcem Antonínem, zakladatelem továrny na varhany, která byla tehdy nejstarší v Čechách. Nástroj měl původně 45 rejstříků a sloužil až do roku 1946, kdy jej stejná firma rozšířila na čtyři manuály. Přidaný čtvrtý manuál byl umístěn poněkud netradičně za hlavní oltář jako dálkový echostroj a varhaník jej mohl ovládat ze dvou míst. Jednak z hlavního kůru ze čtvrtého manuálu a zároveň samostatnou klaviaturou, umístěnou přímo u píšťal za hlavním oltářem. Ale mám pocit, že tato klaviatura se používá jen při ladění varhan.

Jak se dá na takovou dálku hrát? Vždyť kostel je dlouhý přes 50 metrů?

Přiznám se, že ovládání dálkového stroje není pro varhaníka žádný velký požitek. Když se stiskne klávesa, tón se ozve téměř s vteřinovým zpožděním. Varhaník tak musí spoléhat pouze na hmat a nesmí se poslouchat. Je to docela dobrodružné. Ale pro posluchače v lodi kostela je zvukový vjem zcela standardní, protože zpoždění zvuku z kůru a od oltáře je prakticky stejně dlouhé.

Našli bychom toto zajímavé řešení i jinde?

Nebývá to tak běžné. Ale právě Josef Melzer využil tuto možnost například v hradecké katedrále, kde na boční oratoř

Hlavní varhany

umístil dokonce dva ze čtyř manuálů. Problém byl ale v tom, že tehdejší látkou opředený kabel neodolal řádění kostelních myší. A jelikož kabel měřil přes 80 metrů, nebylo v lidských silách jej neustále opravovat. Dodnes se s podobným řešením, ale již s modernějšími kabely můžeme setkat v Chrudimi nebo v Ústí nad Orlicí. V Ústí je ale situace opačná, protože paralelní hrací stůl je umístěn v presbytáři a varhaník ovládá nástroj z lodi kostela. Našli bychom i některé kuriózní příklady ze zahraničí. Například největší chrámové varhany na světě v německém městě Passau s 18 000 píšťalami mají rozmístěno po kostele několik samostatných varhanních strojů, které lze používat jak samostatně, tak je může varhaník ovládat od hracího stolu na hlavním kůru. Kromě velkého čtyřmanuálového nástroje na hlavním kůru jsou v bočních lodích postaveny dvoje menší varhany (jedny v italském a druhé ve francouzském stylu), jedny chórové varhany jsou zavěšeny v presbytáři a jedno píšťaliště je dokonce umístěné rafinovaně na půdě kostela. Zvuk z tohoto píšťalového stroje proniká do chrámu zamřížovaným otvorem ve stropě kostela. Z hlavního kůru lze tedy ovládat celkem pět nástrojů. Když se pak rozezní pléno všech strojů, je to skutečně velký mazec.

Vraťme se ale zpět do Kutné Hory. Jak často se musí o takový kolos pečovat?

Čím větší a sofistikovanější nástroj, tím bývá poruchovější. Všimněme si, že

například zdejší barokní chórový nástroj funguje již 250 let dodnes bez velké údržby, ale životnost velkého nástroje z roku 1946 byla relativně malá. Po padesáti letech provozu (v roce 1997) již bylo zapotřebí přistoupit k přestavbě ovládacího systému na elektropneumatický a byly vyměněny všechny vzdušnice. Poslední větší oprava zde proběhla v letech 2011 až 2013 a dodnes nástroj vyžaduje častější údržbu.

Možná bych ještě mohla zmínit, že jsme tady jako ve varhanním pokojíčku, že jsme přímo ve varhanách.

Jsme přímo obklopeni varhanami, protože hrací stůl je z prostorových důvodů umístěn v jakémsi tunelu uprostřed varhan. Varhaník tady nemá ze hry takový požitek jako třeba ve vedlejším kostele sv. Barbory, kde je hrací stůl vyloženě v popředí a všechno je krásně slyšet. U zdejších varhan sedí varhaník ve zvukovém stínu a slyší zvuk poněkud zkresleně. Ale o to větší zážitek mají posluchači v lodi kostela, protože zvuk se na ně přímo valí.

Nástroj se 74 rejstříky disponuje nepřeberným množstvím různých barevných kombinací a celkový dojem je umocněn příznivými akustickými podmínkami gotické chrámové prostory. Zvukové oživení přináší také dálkový manuál, umístěný za hlavním oltářem, který se může uplatnit nejen v rámci liturgie, ale i při interpretaci velkých romantických nebo moderních skladeb.

Dovolila jsem si přirovnání, že profesor Václav Uhlíř vypadal u nástroje trochu jako kapitán v boeingu.

Na hracím stole je sice méně budíků a světýlek než v letadle, ale o to více je zde různých páček a tlačítek. I při tak velkém počtu ovládacích prvků dbal Josef Melzer na to, aby byl varhanní stůl přehledný a pro varhaníka ergonomický. Proto většina jeho větších hracích stolů má umístěné sklopky rejstříků do oválu, aby bylo všechno jak se říká „po ruce“.

Josef Melzer byl nejen úspěšným varhanářem, ale i podnikatelem. Z jeho továrny vzešlo téměř 600 nástrojů a často získával i velmi prestižní zakázky. Proslavil se například stavbou varhan v katedrále sv. Víta v Praze, po které následovaly další velké zakázky v Praze, Hradci Králové, Kolíně, Třebechovicích nebo Chrudimi. V Chrudimi dokonce plánoval postavit svůj největší čtyřmanuálový nástroj s 80 rejstříky a také s dálkovým manuálem. Bohužel tuto stavbu z důvodu znárodnění firmy v roce 1948 nedokončil a odcestoval do Kanady, kde věku 87 let zemřel. Varhany u sv. Jakuba v Kutné Hoře tak zůstaly jeho největším dochovaným nástrojem a zároveň největším nástrojem v královéhradecké diecézi.

Náš čtrnáctidílný seriál o varhanách v královéhradecké diecézi končí. Dozvěděli jsme se, jaké bohatství se ukrývá na našich kůrech a jak rozmanité jsou podoby nástrojů. Jak byste na závěr tento královský nástroj charakterizoval?

Varhany jsou nedílnou součástí našeho kulturního dědictví. Zejména historické varhany reprezentují nejen hudební, ale i výtvarné umění, a bývají často zajímavým dokladem důmyslného řemeslného umu našich předků. Varhany jsou nepostradatelné v křesťanské liturgii, kde po staletí dodávají obřadům lesk a povznášejí mysl k Bohu. Velmi často ale znějí i při stěžejních životních situacích a provázejí nás na cestě poslední.

O varhanách se často vyjadřují i významné osobnosti uměleckého i duchovního života. Například francouzský spisovatel Honoré de Balzac o nich napsal: *„Varhany jsou bezpochyby největší, nejsmělejší a nejnádhernější ze všech nástrojů vynalezených lidským duchem.“*

Velmi výstižně zhodnotil varhany také skladatel a výtečný varhaník Petr Eben: *„Varhany sice počaly svůj vývoj jako pouliční nástroj žonglérů a v dobách římských doprovázely svým pronikavým zvukem nejpustší orgie, ale od středověku naplňovaly svým zvukem křesťanské katedrály a tajemnou proměnou se staly především nástrojem modlitby. V dnešním uspěchaném a přetechnizovaném světě mají právě varhany tu magickou moc oslovit v nás ony hlubší sféry našeho bytí, přivádět nás ke klidu, k usebrání a k meditaci.“*

Eva Zálešáková

Hrací stůl hlavních varhan

Hrací stůl chórových varhan

Diecézní centrum pro seniory: program duben 2021

On-line besedy

- **8. 4. od 14:00** – **Českomoravská Fatima Koclířov – minulost, současnost a pohled do budoucna** – Mons. Mgr. Pavel Dokládal a Ing. Hana Frančáková
- **15. 4. od 14:00** – **Povzbuzení z Papežských misijních děl** – Mgr. Bronislava Halbrštátová a ICLic. Mgr. Leoš Halbrštát
- **22. 4. od 14:00** – **Jak odcházeli Češi do Ameriky** – Ing. Hana Havlová
- **29. 4. od 14:00** – **Zdravý životní styl – zdravá výživa a pohyb** – Ing. Michaela Kodýtková, MBA a Ing. Iva Víravová

On-line modlitby a bohoslužby

- **Pondělí až pátek od 17:15** on-line modlitby za ukončení šíření koronaviru a potřebné
- **Pondělí až pátek od 18:00** on-line bohoslužby s P. PaedDr. Jiřím Vojtěchem Černým, OMelit. cap. Mag.

Zájemci mohou kontaktovat Diecézní centrum pro seniory ohledně zaslání odkazu, přes který bude možné se k on-line akcím připojit.

Další aktivity

Nechte si pravidelně posílat slova pro potěchu duše, povzbuzující videa a informace o všech aktivitách na e-mail či mobil. Pokud by si chtěl někdo třeba jen popovídat přes telefon, i v tomto případě je vám Centrum pro seniory k dispozici

Kontakty

Diecézní centrum pro seniory
e-mail: dcs@bihk.cz
tel. 737 215 328, 734 435 360
www.dcshk.cz, www.simeon.cz

Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Ladislav Heryán

Exotova abeceda

Krátká zamyšlení známého salesiánského autora vycházejí z nejrůznějších podnětů, často zcela banálních. Dotýkají se důležitých témat víry a spirituality v současném světě. Svižné, trefné texty zprostředkovávají jeho autentický pohled na křesťanskou víru a radostnou zvěst evangelia. *Váz., 160 s., 199 Kč*

Viktor E. Frankl

Léčba smyslem

Základy a aplikace logoterapie

Frankl zdůrazňuje systematickou povahu logoterapie, která předpokládá svobodu vůle, vůli ke smyslu a smysl života. Zaměřuje se na konkrétní logoterapeutické techniky a také na aplikační oblasti logoterapie. Logoterapie je kladena do kontextu jiných psychoterapeutických škol a závěrečná kapitola knihy se věnuje i jejímu vztahu k teologii. *Brož., 184 s., 299 Kč*

Časně ráno, ještě za tmy...

Ano, Marie Magdalská odchází z domova hned zrána, aby byla co nejdříve u Kristova hrobu a nalezne hrob otevřený a prázdný. Běží za Petrem a Janem, aby jim oznámila: Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili....

A pak se začnou dít věci:

Petr s Janem vidí, co se stalo a Jan uvěří. Marie Magdalena s Ježíšem hovoří, Emauzští učedníci s ním večeří, Tomáš se ho smí dotknout a Petr je Kristem u Genezaretského jezera pověřen pastýřskou službou. Nakonec vzniká církev, kterou ani brány pekelné nepřemohou.

Vše začíná, když je ještě noc...

Všimněme si, že největší události naší spásy jsou spojeny s nocí – Vánoce i Velikonoce. Ostatně je to zřetelné už z jejich názvu. A tak to podstatné se tvoří ve skrytosti. Noc, která symbolizuje tajemství, nevědomost, skrytost a někdy i temnotu strachu a beznaděje...

Marie nemohla dospat

Chtěla být co nejdříve u Kristova hrobu. Nic nechápala, ale dělala, co uměla v temnotě bolesti. Jak asi přežila sobotu? Vůbec nevěděla, co bude, ale prostě chtěla být u Ježíše a vše bylo nakonec úplně jinak.

My můžeme také prožívat noc – zdravotní (nemoc), duševní (depresi), duchovní (prázdnotu, poušť)... Ale jako ta velikonoční, tak i každá noc (včetně té covidové) končí ránem, Zima přechází v jaro, temnota ústí ve světle a dokonce i smrt se proměňuje v život...

To je základní myšlenka Velikonoc, která z těchto svátků vzkříšení činí svátky nezničitelné naděje...

Jen je třeba jít za Ježíšem – jako Marie

Ničemu nemusíme rozumět, nemusíme vědět, co máme dělat. Jděme za ním, a pokud ani to nezvládneme, ale toužíme, on přijde za námi, jako za Tomášem nebo Emauzskými učedníky...

Marie hledala mrtvé tělo Ježíše, které by mohla pomazat do hrobu a našla živého Vykupitele. Věřme, že i naše strachy a temnoty Bůh umí a chce proměnit v pokoj a radost. I tato zvláštní doba v sobě nese dobré řešení. Nebuďme ve své víře troškaři a nechme se Ježíšem překvapovat...

K opravdové velikonoční radosti všem čtenářům ze srdce žehná

P. Jan Linhart

Letošní Noc kostelů bude jiná

Začaly přípravy letošního ročníku Noci kostelů, který bude znovu jiný, náročnější, komplikovanější? Vím, že návštěvu kostela, modlitebny, kaple, kterou při Noci kostelů prožíváme, zcela nenahradí jiná varianta, ale věřím, že se všichni vynasnažíme i tento ročník zachovat a přizpůsobit novým podmínkám.

Noc kostelů se uskuteční **28. 5. 2021** a mottem letošního ročníku je: **„Přivádíš tmu, NOC se snese, celý les se hemží zvěří“** (Žalm 104,20). Toto motto je ponecháno z loňského ročníku dle rakouského modelu s plnou verzí, která byla v loňském roce v České republice vynechána. I letos je kladen důraz, s přihlédnutím k verši, na **ekologii** a její propojení s Nocí kostelů.

Tři možné scénáře Noci kostelů

Dle rakouského originálu vznikl dokument „Tři možné scénáře“ s variantami, které mohou letos nastat (viz rámeček).

Již od 1. února funguje přihlašování farností. Po přihlášení bude možné vkládat programy odehrávající se přímo na místě kostela/sboru, online programy a nově i venkovní programy (open air). Bude doplněna možnost vkládání drobných objektů (kapličky, Boží muka, apod.). Bude nutné zajistit obsluhu případně označení těchto drobných objektů. Tato funkce podpoří rozptýlení návštěvníků ve venkovním prostorech a vznik okruhů a tras pro pěší a cyklisty. Cyklistický okruh, který pospojoval kostely v Hradci Králové, byl velmi oceněn v roce 2019. Mohl by sloužit jako podnět i pro ostatní farnosti v naší diecézi.

Poutnické noviny

Nově se chystáme jako nový materiál uvést **„Poutnické noviny“** – dobrovolná tiskovina Noci kostelů . Bude obsahovat jednotnou titulní a zadní stranu. Uvnitř budou společné stránky s rozhovorem a aktivitami pro děti. Ostatní obsah i počet stran bude plně v kompetenci jednotlivých diecézí. Pokud budete chtít inzerovat svůj kostel, modlitebnu či jinou aktivitu spojenou s NK, prosím o její zaslání **do konce března**. Tyto noviny nahradí tzv. „Poutnický pas“, který je v této době finančně náročnější a propagace programů v letošním ročníku bohužel stále nejistá.

Dále je letos doporučeno zajistit efektivní propagaci na **Facebooku** a **Instagramu**. Proto prosíme o jejich šíření i v jednotlivých farnostech.

www.nockostelu.cz

Tři možné scénáře

1. Vše jako dřív, pandemie pominula

Je k dispozici vakcína, nikdo už není nakažlivý. Můžeme opět společně zpívat a tlačit se na úzkém kostelním schodišti.

Program Noci kostelů je stejně bohatý, jako kdykoliv předtím. Návštěvníci přijdou do kostela/modlitebny, vezmou si brožurku, leták, a chvíli si popovídají.

Scénář 1 je nejméně pravděpodobný. Tato varianta je nám všem však nejznámější a pro pořadatele nejjednodušší. Přidá se více míst k sezení a program Noci kostelů může začít.

2. Koronavirus je tu stále, akce lze pořádat, ale...

Stejně jako před druhým lockdownem můžeme pořádat akce, ale na koncertě nemohou být obsazena všechna sedadla a návštěvníci musí mít nasaszené roušky.

Většina programů je přesunuta do venkovních prostor (prostranství před kostelem, farní zahrady, a podobně). Venkovní komentované prohlídky jsou možné po malých skupinách. Všude jsou nutné rozestupy. Pokud se nabízí občerstvení, je k dispozici předem zabalené. Vhodná je příprava poznávacích okruhů pro pěší a cyklisty, které mohou zapojit a představit i méně známá místa.

Scénář 2 se jeví jako nejvíc pravděpodobný, proto bychom se mohli soustředit na tuto variantu.

3. Lockdown nás opět uzavírá doma

Noc kostelů nezrušíme. Nechceme zklamat tisíce návštěvníků, kteří se již na akci těší. I v této situaci lze naplnit jeden z hlavních cílů – představení křesťanství veřejnosti.

I v době lockdownu lidé chodí ven a stejně tak tomu bude i v květnu. Proto označme kostely a modlitebny červenými bannery a rezervujeme plakátovací plochy.

Víme, že žádný videozáznam na internetu nemůže nahradit setkání a zvláštní zážitky, která při noci kostelů prožíváme. Ale těšíme se, až se v 18.00 hodin rozezní zvony kostelů a na stránkách Noci kostelů začne online program.

Je jasné, že Noc kostelů 2021 bude jiná. Ale my jsme tu pro naše příznivce, i když v jiné podobě.

Modlitby a litanie k sv. Josefovi

Litanie k sv. Josefovi I.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Bože, náš nebeský Otče,
smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa,
smiluj se nad námi.
Bože Duchu Svatý, smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.
Svatá Maria, oroduj za nás.
Svatý Josefe, oroduj za nás.
Slavný potomku Davidův,
Světlo patriarchů,
Snoubenče Boží Rodičky,
Ochránce přesvaté Panny,
Pěstoune Syna Božího,
Bedlivý strážce Kristův,
Hlavo Svaté Rodiny,
Josefe spravedlivý,
Josefe čistý,
Josefe moudrý,
Josefe statečný,
Josefe poslušný,
Josefe věrný,
Zrcadlo trpělivosti,
Milovníku chudoby,
Vzore dělníků,
Ozdobo domácího života,
Ochránce panen,
Oporo rodin,
Útěcho ubohých,
Naděje nemocných,
Patrone umírajících,
Postrachu zlých duchů,
Záštito církve svaté.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.

Modleme se:
Bože, který jsi v nevýslovné rozřetelnosti vyvolil svatého Josefa za snoubence své nejsvětější Rodičky, dej nám, prosíme, abychom si zasloužili mít v nebi za přímluvce toho, kterého vzýváme jako ochránce na zemi. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Litanie k sv. Josefovi II.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Bože, náš nebeský Otče,
smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa,
smiluj se nad námi.
Bože Duchu svatý, smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.
Svatá Maria, oroduj za nás.
Svatá Boží Rodičko, Svatá Panno Panen,
Svatý Josefe, pěstoune Ježíše Krista,
oroduj za nás.
Svatý Josefe, ochránce Syna Božího,
Svatý Josefe, strážce Chleba živého,
Svatý Josefe, opatrovníku
Královny nebeské,
Svatý Josefe, ženichu Matky Kristovy,
Svatý Josefe, věrný průvodce a těšiteli
Panny Marie,
Svatý Josefe, pomocníku
Matky Spasitelovy,
Svatý Josefe, který jsi vtělení
věčného slova ze zjevení přijal,
Svatý Josefe, který jsi s Marií
do Betléma cestoval,
Svatý Josefe, který ses s Marií jako první
novorozenému Spasiteli klaněl,
Svatý Josefe, kterému se poddal
Pán pánů,
Svatý Josefe, patrone katolické církve,
Svatý Josefe, muži mající bázeň
před Hospodinem,
Svatý Josefe, muži podle srdce Božího,
Svatý Josefe, muži trpělivý,
Svatý Josefe, muži mezi všemi muži
nejvznešenější,
Svatý Josefe, moudrý
a prozíravý hospodáři,
Svatý Josefe, okraso domu Davidova,
Svatý Josefe, koruno patriarchů,
Svatý Josefe, příklade vyznavačů,
Svatý Josefe, vzore čistoty,
Svatý Josefe, zrcadlo manželů,
Svatý Josefe, věrný otče svých ctitelů,
Svatý Josefe, ochrano pocestných,
Svatý Josefe, patrone umírajících,
Svatý Josefe, náš laskavý přímluvce,
Svatý Josefe, milý Bohu i lidem,
Ve všech našich záležitostech,
Ve všech našich souženích a bolestech,
V zármutku a v pronásledování,
V nesnázích a v utrpeních,
V hodině smrti,
Pro své vyvolení
za pěstouna Krista Ježíše,
Pro své přečisté zasnoubení,
Pro svou otcovskou péči a věrnost,
Pro své práce a nesnáze,
Pro všechny své ctnosti.
Beránku Boží, který snímáš hříchu
světa, smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchu
světa, smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchu
světa, smiluj se nad námi.

Modleme se:
Prosíme tě, milosrdný Bože, uděl nám na přímluvu a pro zásluhy svatého Josefa čistotu těla i duše, abychom jednou mohli dojít do tvého věčného království. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.
Amen.

Litanie k sv. Josefovi III.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Bože, náš nebeský Otče,
smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa,
smiluj se nad námi.
Bože Duchu svatý, smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.
Svatá Maria, oroduj za nás.
Svatá Boží Rodičko, Svatá Panno Panen,
Svatý Josefe, oroduj za nás.
Nejčistší ženichu Panny Marie,
Věrný pěstoune Kristův,
Vyvolený ochránce svaté Rodiny,
Slavný patriarcho,
Pravý potomku krále Davida,
Ozdobo Starého Zákona,
Muži podle srdce Božího,
Muži Bohu i lidem milý,
Muži spravedlivý,
Muži bohabojný,

Muži opatrný a moudrý,
Příklade manželů,
Ctiteli tajemství Božího,
Obhájce Božího Syna,
Ochránce nevinnosti Panny Marie,
Zrcadlo pokory a trpělivosti,
Příklade pracovitosti,
Vzore všech ctností,
Ozdobo nebeské církve,
Věrný pomocníku ve všech potřebách,
Mocný přímluvce u Boha,
Zvláštní patrone umírajících,
Vyvolený ochránce svaté církve,
Pro svou svatost,
Pro své velké zásluhy,
Pro své čisté zasnoubení,
Pro své neposkvrněné panictví,
Pro své společenství s Pannou Marií,
Pro své andělské poselství,
Pro svou uctivost k Matce Boží,
Pro své svaté putování do Betléma,
Pro náročný útěk do Egypta,
Pro svůj radostný návrat,
Pro bolestnou ztrátu
dvanáctiletého Ježíše,
Pro jeho radostné nalezení v Chrámě,
Pro svou nebeskou slávu,
Abychom se vždy a ve všem
vůli Boží podřídili,
Abychom čest a dobré jméno své
i bližních bránili,
Abychom se každé nečistoty varovali,
Abychom se na věčnost
v Boží milosti odebrali,
Abychom byli v hodině své smrti
svátostmi obdařeni,
Abychom umřeli ve společenství
Ježíše a Marie,
Abychom se po smrti s tebou shledali.
Beránku Boží, který snímáš hříchu světa,
smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchu světa,
smiluj se nad námi.
Beránku Boží, který snímáš hříchu světa,
smiluj se nad námi.

Modleme se:
Na přímluvu svatého Josefa pokorně prosíme, všemohoucí Bože, o živou víru, pevnou naději a účinnou lásku k tobě, abychom vždy byli ochotni přijmout tvou svatou vůli. Dej nám také útěchu v zármutcích a šťastnou hodinu smrti. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.
Amen.

Litanie k sv. Josefovi IV.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.
Bože, náš nebeský Otče,
smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa,
smiluj se nad námi.
Bože Duchu svatý, smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, smiluj se nad námi.
Svatá Maria, oroduj za nás.
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno Panen,
Svatý Josefe, oroduj za nás.
Ochránce církve svaté,
Ochránce země české,
Ochránce dobrého jména,
Ochránce snoubenců,
Ochránce všech čistých srdcí,
Ochránce hledajících přístřeší,
Ochránce pronásledovaných
a utiskovaných,
Ochránce uprchlíků a bezdomovců,
Ochránce toužících po spravedlnosti,
Ochránce těch, kdo hledají
své životní povolání,
Ochránce učňů a studující mládeže,
Ochránce dělníků a vedoucích,
Ochránce hledajících práci,
Ochránce služebníků církve,
Ochránce poutníků a mariánských ctitelů,
Ochránce nemocných a umírajících,
Ochránce proti zlému,
Vzore v plnění Boží vůle,
Vzore lásky k Ježíši a k Marii,
Vzore svatého života a čistoty,
Vzore poslušnosti Bohu a jeho zákonu,
Vzore spolupráce s Božím andělem,
Vzore trpělivosti a věrnosti Bohu,
Vzore spoléhajících na Boha,
Vzore doufajících v Boží prozřetelnost,
Vzore pravé zbožnosti,
Vzore modlitby a pracovitosti,
Vzore otců a vychovatelů,
Vzore kněží a řeholníků,
Vzore naslouchání a tichosti,
Vzore mlčenlivosti a taktnosti,
Vzore služby a skromnosti,
Vzore pokory a odevzdanosti,
Vzore ctitelů Ježíšova Srdce,
Pomocníku a služebníku naší spásy,
Pomocníku v náročných situacích,
Pomocníku při výchově dětí,
Pomocníku při hledání pravé moudrosti,
Pomocníku při nepochopení
a odmítnutí,
Pomocníku při obstarávání bydlení,
Pomocníku při obstarávání živobytí,
Pomocníku v těžkých nemocech,
Pomocníku těch, kteří sobě nerozumějí,
Pomocníku beznadějných
a zklamaných,
Pomocníku v naléhavých potřebách,
Pomocníku v nejistotě a obavě,
Pomocníku opuštěných a zoufalých,
Pomocníku těch,
kdo slouží Bohu i lidem,
Pomocníku zkoušených hladem
a válkou,
Pomocníku těch, kdo usilují
o spravedlnost a mír,
Pomocníku těch,
kdo se snaží o čistotu srdce,
Pomocníku všech,
kteří jsou na cestách,
Pomocníku při plnění povinností,
Pomocníku hlasatelů Krista
a jeho království,
Pomocníku v poslední hodině
našeho života,
Pomocníku duším v očistci,

Beránku Boží,
který snímáš hříchu světa,
smiluj se nad námi.
Beránku Boží,
který snímáš hříchu světa,
smiluj se nad námi.
Beránku Boží,
který snímáš hříchu světa,
smiluj se nad námi.

Modleme se:
Všemohoucí Bože, tys povolal svatého Josefa, aby už od počátku chránil dílo našeho vykoupení; dej, ať tvá církev s jeho pomocí věrně plní svůj úkol při uskutečňování díla spásy. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.
Amen.

Litanie převzaty od Bosých karmelitek z Kláštera sv. Josefa

Salesiánský dobrovolník na misiích v Zambii

Ondřej Škvařil pochází z jižní Moravy, loni dostudoval vysokou školu, a navzdory své klidné povaze a nelásce k cestování se rozhodl stát se salesiánským dobrovolníkem. V listopadu 2020 odletěl na dvanáct měsíců do Zambijského Lufubu, kde se v salesiánském středisku stará o místní děti a mládež.

Jak vypadá tvůj klasický den v Lufubu?

V 6:45 máme ranní modlitbu, poté snídani a pak následuje dopolední okno, během kterého třikrát týdně chodím do školy učit počítače a ve zbylých dnech se připravuji na výuku a hraju na kytaru. Celé odpoledne pak vedu oratoř, kde se schází až 80 dětí od 5 do 18 let. Hrajeme basketball, fotbal, zpíváme nebo něco tvoříme. Poté se chodím modlit růženec a vždy těm dětem nabízím, aby se šly modlit se mnou. Říkám jim, že já se modlím a modlím se hlavně za ně. A oni se často přidávají, někdy je jich míň, jindy více. Po růženci máme v kapli společnou modlitbu se salesiány a mši svatou.

Zambie je 10. nejchudší země světa a více než 60 obyvatel žije pod hranicí chudoby. V čem se mezi místními projevuje největší chudoba?

Když to vezmeme z hlediska spirituálního, tak největší chudoba je nedostatek víry. Mají tady čarodějnictví, a to velmi aktivní. A materiální chudoba je tu hodně daná historicky. Místní byli zvyklí hodně lovit, a jednoho dne prostě vylovili všechno. Najednou byli odkázáni jen na to, co si vypěstují. Ale protože vzdělání je zde na nízké úrovni, tak nejsou schopni pořádně využít potenciál Afriky. Tím, že tu není zima, mohli by mít úrodu nějakých plodin dvakrát, třikrát do roka… Vláda zde podpořila příliv vzdělaných lidí do různých firem, ale neinvestovala do místního vzdělání. Je zde nedostatek řemeslníků, chytrých lidí a dost věcí je tady pozadu.

Jaké jsou místní děti, které přicházejí do salesiánské oratoře?

Od začátku, co tu jsem, jsem si pokládal otázku, čím to je, že jejich obličeje jsou takové skleslé a prázdné, jako by jim chyběla radost ze života a naděje. Ptal jsem se, co je za tím. Když jsem pak slyšel, že je tu to čarodějnictví, byla to pro mě okamžitá odpověď. Rodiče taky moc nezvládají svoje děti vychovávat a do oratoře mi pak chodí děti, které jsou schopné krást, lhát, prát se… a hlavně nemají skoro žádné mantinely. Ne, že by byli zlí, ale oni ani moc nevědí, co je dobré a co špatné.

Brzy začne papežem vyhlášený Rok rodiny. Jak Zambijci chápou pojem rodina?

Tady je rodina roztříštěná a to ve smyslu, že děti se neustále drží při sobě podle věkových kategorií. Neprobíhá tu podpora a výchova tak, jak by to mohlo být. Mnohé holky si tu navíc ve velmi nízkém věku pořizují děti, takže často nemůžou dostudovat a nejsou schopny si zavčas uvědomit, kým jsou… Je za tím nevzdělanost a nedostatek dobrých příkladů. Je to pro ně normální.

Jaký máš cíl zde na misiích?

Chtěl bych dosáhnout toho, aby se tady projevil ani ne můj, ale Boží plán. Ze srdce bych si přál, aby tady vydržela nějaká „modlitební šňůra“, abych jim byl inspirací a oni aby si uvědomili, že modlitbou budují vztah a mohou se skrze ni dostat i k vnitřnímu pocitu radosti a klidu. A taky aby se tady více rozvinula hudba – aby nebyli zvyklí jen poslouchat „repráky“, ale aby hudbu sami tvořili.

Plnou verzi rozhovoru, v němž Ondřej vypráví o zásahu Panny Marie do jeho misií, o svém setkání s mambou černou a o mnohém dalším, si můžete poslechnout v záložce Papežská misijní díla – Aktuality na diecézním webu bihk.cz.

PMD v Zambii a Misijní postní modlitba (s almužnou)

Papežská misijní díla ČR v Zambii podporují bohoslovce a pomáhají asi pěti stům dětí s tělesným postižením a více než pěti tisícům nejmenších dětí s HIV. PMD ČR také zajistila nákup vybavení pro zambijské křesťanské rádio Maria.
Papežská misijní díla vám nabízejí možnost zapojit se do postní modlitební aktivity spojené s podporou mladých kněží a bohoslovců v Zambii. Více informací naleznete na webu missio.cz v záložce Podpořte – Modlitba.

SADBA
Rosteme společně s mladými

Salesiánská asociace Dona Boska (zkráceně SADBA) vznikla v roce 2005 a jejím hlavním posláním je pomáhat znevýhodněným dětem a mládeži ve světě. Primární náplní je školení dobrovolníků, kteří jsou po roce příprav vysláni do celého světa a poskytují zde smysluplné využití volného času, vzdělání, svůj čas a lásku všem dětem a mladým lidem kteří navštěvují salesiánská střediska. Mezi další aktivity Sadby patří evropské aktivity pro mládež (anglicko-český tábor iSEC, školení mladých lidí v Evropě a krátkodobé výjezdy spojené se službou), osvěta pro žáky základních a středních škol na poli globálního rozvojové vzdělávání a misijní projekty zvláště v Indii a v DR Kongo.

ADOPCE NABLÍZKO

Charitní listy

Charita Česká republika

ZPRAVODAJ DIECÉZNÍ CHARITY HRADEC KRÁLOVÉ 4/2021

Charita přináší naději do uzavřeného Trutnova

Se zvýšeným náporem nemocných v důsledku zhoršené epidemické situace na Trutnovsku pomáhá také tým zdravotních sester Domácí péče při Oblastní charitě Trutnov. Ke stovkám svých pacientů převzaly charitní sestry do péče další nemocné, aby odlehčily přetížené nemocnici.

Sestry denně dojíždí za klienty do více než 30 obcí, musí si poradit s horským terénem, rozmary počasí i s obléknutím ochranného obleku třeba v -20 stupňů Celsia. Operativně se zapojily také do potřebného testování veřejnosti ve spolupráci s Oblastní nemocnicí v Trutnově a jsou připravené pomoci i s očkováním. Jak to vše zvládají a prožívají, jsme se zeptali vrchní sestry Bc. Dity Kujovské z trutnovské Charity.

Vrchní sestra Dita Kujovská (první vlevo) pomáhá i v testovacím centru na COVID-19 v Trutnově. Dočasné testovací místo operativně zřídila Oblastní charita Trutnov ve spolupráci s nemocnicí v prostorách zdejšího společenského centra UFFO. Foto: Miloš Šálek

„Zhoršená epidemická situace v regionu si v únoru vyžádala uzavření celého okresu Trutnov. Jak se to projevilo v poskytování Domácí zdravotní péče v regionu?

Uzavření okresu přišlo podle mě pozdě. Situace začala gradovat už s novým rokem, kdy skokově narůstal počet covid-19 pozitivních mezi našimi pacienty. Kromě těch stálých nám přibylo mnoho dalších s covidem, kteří z důvodu omezené kapacity lůžek v nemocnici museli zůstat doma, ale potřebovali odbornou péči. Charitní sestry prakticky neustále prováděly kontroly saturace, odběry krve, podpůrnou infuzní terapii u zesláblých pacientů a také prevenci trombotických komplikací.

V naší půjčovně pomůcek nepřetržitě zvonil telefon s požadavky na zapůjčení kyslíkových koncentrátorů. Pořadník se rychle plnil, všechny přístroje byly v terénu a prakticky jsme je převáželi z jedné domácnosti do druhé, abychom pomohli těm nejakutnějším. Mezi pacienty nám postupně přibývaly i mladší ročníky s těžkým průběhem nemoci covid-19. V té době nastal i problém s personálem, počet sester se snížil z důvodu nemoci o čtvrtinu. Péče ale byla naštěstí už předem nastavená tak, abychom byli schopni pokrýt to nejakutnější.

„Jezdíte k pacientům do domácností, řídíte tým sestřiček a teď ještě testujete na covid-19 v dočasném centru pro veřejnost ve spolupráci s trutnovskou nemocnicí. Jak to zvládáte?

Dělám tuhle práci už patnáct let a za tu dobu se tady vybudoval spolehlivý a profesionální tým. Všechny sestřičky už jsou pochopitelně vyčerpané, práce je hodně. Zastupují nemocné kolegyně, poskytují podporu svým pacientům, doma mají rodiny a děti, se kterými musí zvládat i domácí výuku. V zaměstnání se nemohou sekávat, aby se eliminovalo riziko nákazy. Přesto se i v tak náročných podmínkách mohu spolehnout na to, že svou práci odvedou zodpovědně a profesionálně.

Pokračování na další straně >

Pokračování z předchozí strany >

Samy sestry přemýšlely o tom, jak by mohly pomoct přetížené trutnovské nemocnici. A protože ani naše personální situace nedovoluje uvolnit sestry na dvanáctihodinové služby v nemocnici, pomáháme alespoň tím, že jsme vytvořili několik týmů, které testují veřejnost. Zájem je poměrně velký, na testování se lidé nemusí objednávat a je bezplatné. Otestovali jsme už stovky zájemců a odhalili řadu pozitivních.

„ S pandemií se potýkáme ve vlnách už celý rok a očkování bohužel pokulhává. Jak to vnímáte vy zdravotníci a jak vaši pacienti?

Většina místních uzávěru okresu respektuje, i naši pacienti a jejich rodiny. Zdravotníci jsou pochopitelně vyčerpaní. Všichni se už těšíme, až epidemie ustoupí a vrátíme se ke své „normální“ práci. Až se konečně volně nadechneme bez roušek a respirátorů, bez strachu, že nakazíme pacienty nebo rodinu. Pro mě je teď zdrojem energie právě rodina a také pohyb nejlépe v přírodě.

S očkováním se na zdravotníky v domácí péči trochu zapomnělo, nebýt naší spolupráce s trutnovskou nemocnicí, nemáme sestřičky oočkované asi dodnes.

„ V čem vidíte naději z této krize a co si z toho můžeme odnést do budoucna?

Jsem spíš optimista a tak věřím, že i tato epidemie pomine jako v historii už mnoho dalších a zase se vrátíme k normálnímu životu.

A co si můžeme odnést do budoucna? Nedávno mi jedna lékařka, která místo své specializace neurologa a rehabilitačního lékaře nyní pracuje na covidových lůžkách, řekla:

„Je to divná doba a doufám, že až skončí, budeme rozumnější, pokornější a hodnější.“ Myslím, že pokud bychom si do budoucna odnesli jen tohle, tak to úplně stačí.

Ptala se Jana Karasová

(AKTUALITY

Samoživitelkám pomáhají diváci České televize

Praha: Neuvěřitelných devět a půl milionu korun poslali diváci loňského závěrečného adventního koncertu České televize na pomoc rodičům samoživitelům. O jejich rozdělení mezi potřebné z celé republiky se postará Charita ČR, která byla partnerem koncertu. Neúplné rodiny v tíživé situaci se mohou o pomoc přihlásit v nejbližší Charitě.

Rodiče samoživitelé – muži, ženy, ale také babičky, kterým byla svěřena vnoučata – patří k nejvíce ohroženým skupinám obyvatel. Pečují o děti a zároveň finančně zabezpečují rodinu, často pomocí brigád či krátkodobých zaměstnání. Pokud dojde k výpadku příjmů, třeba kvůli zrušení pracovního místa, ocitají se naráz v kritické situaci. Nevychází jim peníze na bydlení, jídlo a často ani na základní životní potřeby, léky a zdravotní pomůcky pro sebe nebo děti. Do toho pečují o svěřené děti, věnují se s nimi distanční výuce a na všechno jsou sami.

Úspěch adventního koncertu pro rodiče samoživitele a jeho výtěžek byly pro organizátory z řad Charity i České televize velkým překvapením a předčily očekávání. Vstřícnost dárců vypovídá o jejich laskavosti a o solidaritě české společnosti. Každému z nich velmi děkujeme. Více také na www.charita.cz.

Z tiskového servisu
Charity Česká republika

Trutnovská Charita se zapojila i do pomoci s testováním

Trutnov: Oblastní charita bezprostředně zareagovala na zhoršenou epidemickou situaci v okrese Trutnov, který byl uzavřen již v únoru, a ve spolupráci s nemocnicí otevřela testovací místo pro širokou veřejnost v místním společenském centru UFFO.

(Děkujeme všem divákům pátého adventního koncertu České televize, kteří přispěli na pomoc rodičům samoživitelům. Charita rozdělí darované peníze mezi potřebné neúplné rodiny, které postihla koronakrize. Foto: archiv Charity Česká republika

„V této době musíme dělat víc, než se od nás čeká,“ říká Jiří Špelda, ředitel Oblastní charity Trutnov, a pokračuje: *„Musíme hledat nové postupy, které pomohou, přinesou naději. Otevřeli jsme proto bezplatné testování pro každého, kdo chce vědět, jestli je pozitivní. Za první dva dny jsme otestovali přes 300 osob a zjistili přes 30 nakažených. Naději vidíme v tom, že tyto osoby už nebudou nevědomky šířit epidemii a ostatní budou ochráněni.“*

Charita se svými šedesáti pracovníky zajišťuje v regionu sociální a zdravotní služby téměř 30 let. Potřebné testování je nad rámec poskytovaných služeb, a tak byly testovací týmy sestaveny z pracovníků různých služeb. *„Jakmile budou vakcíny, počítáme i s vytvořením charitního očkovacího týmu. Jsme přece Charita a Matka Tereza jasně řekla, že láska nežije ze slov a nelze ji slovy vysvětlit, láska se dokazuje skutky,“* dodává ředitel Jiří Špelda.

Aktuální informace naleznete na www.trutnov.charita.cz.

Jana Karasová
s přispěním Oblastní charity Trutnov

Paliativní den v Holicích – změna termínu

Pardubice/Holice: Datum konání paliativního kongresu v Holicích, který připravuje Domácí hospic Andělů strážných, se prozatím přesouvá na 4. června 2021. Jeho hlavním cílem je představit formy paliativní péče v regionu především odborné veřejnosti a přispět tak ke spolupráci zdravotníků a nezdravotnických pracovníků v různých oblastech péče o vážně nemocné. Kongres chce také zvýšit informovanost o tom, jaké možnosti mají lidé s nevyléčitelným onemocněním i jejich blízcí, kteří je v této životní fázi doprovázejí.

Video přednášky odborníků z oblasti paliativní medicíny můžete zhlédnout již nyní na www.paliativniden.cz. Více také na www.hospicpardubice.cz.

Miloš Mrázek

Domácí hospic sv. Michaela přijme zdravotní sestru

Polička: Oblastní charita Polička hledá do svého týmu zdravotní sestru na plný nebo částečný úvazek pro Domácí hospic sv. Michaela. Nástup je možný ihned. Nabízíme zaučení a zaškolení do práce sestry v paliativní a hospicové péči, smysluplnou a pestrou práci v odborném týmu, supervizi, podporu dalšího vzdělávání a profesního růstu.

Domácí hospic sv. Michaela poskytuje komplexní péči v režimu mobilní specializované paliativní péče o nevyléčitelně nemocného člověka v pokročilém stádiu onemocnění v jeho domácím prostředí, kde si nemocný přeje strávit závěr svého života. Poskytujeme podporu umírajícím a jejich blízkým a pečujícím. Naše práce je založená na úzké spolupráci s pacientem a jeho blízkými, na respektu k přání pacienta a na týmové práci.

Bližší informace k pracovní pozici naleznete na www.policka.charita.cz, nebo se obraťte na Mgr. Jitku Kosíkovou, vedoucí služby, tel.: 731 598 819, e-mail: jitka.kosikova@pol.hk.caritas.cz.

Marcela Vraspírová

Prádlomobil, nová služba pro občany, nabízí svoz prádla

Jičín: Prádelna Veronika, sociální podnik Oblastní charity Jičín, rozšířil své aktivity o další užitečnou službu. V návaznosti na své prádelny v Jičíně a Libáni nově nabízí bezplatný svoz prádla pro jednotlivce a domácnosti. V dnešní době velmi oblíbené desinfekční praní tak bude dostupné i dalším zájemcům.

Službu si můžete objednat telefonicky na telefonu 730 174 475 nebo on-line (i z mobilu) na www.pradelna-jicin.cz.

Více informací se dozvíte také na www.charitajicin.cz.

David Jung

Požehnané velikonoční svátky 2021

Milí čtenáři,

po roce soužití s nebezpečným virem, který výrazně zatížil naše životy, zkusme se o něco více ponořit do velikonočního mysteria Boží lásky, nechme uzdravit a naplnit svá srdce důvěrou, odvahou a nadějí.

S vděčností všem za skutky sdílení a pomoci lidem zkouženým nemocí, či jinak zasaženým pandemií

požehnané Velikonoce přeje

Anna Maclová
ředitelka Diecézní charity Hradec Králové

(KALENDÁŘ AKCÍ V DUBNU

Žamberk, Bystré u Poličky

■ **Putovní výstava příběhů z Indie „Za naše úspěchy vděčíme Vám“**

Žamberk (děkanský kostel sv. Václava, mučedníka) a Bystré u Poličky (kostel sv. Jana Křtitele)

Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku hradecké Diecézní charity, kterým dárci pomáhají na jejich cestě ke vzdělání. Více také na www.adopce.hk.caritas.cz.

Česká pomoc v Indii pro více než 2100 rodin

Pandemie loni připravila mnoho indických rodin o obživu. Díky rychlé reakci a štědrosti stovek dárců, kteří přispěli do sbírky celkem 1 121 195 Kč, se podařilo pomoci více než 2100 rodinám v nouzi. Mise české pomoci skutečně potřebným v Indii se tak naplnila. Naši partneři z darů nakoupili rýži, luštěniny, olej i další potraviny, dezinfekci a ochranné masky. Balíčky s pomocí rozvezli ohroženým rodinám z indických oblastí Bangalore a Belgaum, kde hradecká Diecézní charita realizuje projekt Adopce na dálku a rozvojovou pomoc.

„Upřímně Vám děkuji za finanční podporu chudých dětí a jejich rodin z naší diecéze, které v uplynulém roce zasáhla koronakrize. Děkuji všem dárcům a zaměstnancům královéhradecké diecézní charity za pomoc naší diecézi v poslání pomáhat skutečně potřebným. Distribuovali jsme celkem 1003 potravinových balíčků rodinám dětí zapojeným do Adopce na dálku. Ze srdce děkuji. Bůh Vám žehnej!“ vzkazuje všem dárcům biskup Derek Fernandes z Belgaum.

V oblasti Bangalore byla poskytnuta pomoc dalším 1100 hladovějícím dětem a jejich rodinám. V nouzi se ocitla i rodina desetiletého Josepha, který je zapojen do Adopce na dálku. Jeho otec pracuje jako opravář televizí a loni na jaře zůstal bez příjmu, když musel provozovnu kvůli pandemii na několik měsíců zavřít. Náročné období jim naštěstí pomohl překlenout potravinový balík.

Postupné rozvolňování opatření v Indii umožnilo návrat lidí do práce a poměry nejchudších rodin se tím o něco zlepšily. Diecézní charita dění v Indii i nadále sleduje a v případě zhoršení situace je připravena reagovat na aktuální potřeby ohrožených rodin.

Indické děti mohou opět do školy

Děkujeme všem dárcům za zájem o vzdělávání chudých dětí v době koronakrize. V lednu ve státě Karnátaka již otevřeli školy,

Potravinový balíček pomohl překlenout koronakrizi také indické rodině malého Josepha, jehož tatínek přišel v době lockdownu o práci a živobytí. Foto: archiv Adopce na dálku DCH Hradec Králové

všichni chodí v rouškách, ve třídách je dezinfekce a učitelé jsou pravidelně testováni. Část rodičů se přesto bojí posílat své děti do školy, proto se někde učí ve skupinách, které se střídají. Žáci prvního stupně mají sice stále distanční výuku, mohou však přijít do školy za učiteli na konzultace.

V důsledku protiepidemických opatření bude pravděpodobně tento školní rok ve státě Karnátaka prodloužen o tři měsíce a děti zřejmě přijdou o dvouměsíční prázdniny. Závěrečné zkoušky se mají skládat mimořádně až v červnu. Zatím je situace nejistá, ale společně s našimi partnery v Indii doufáme, že se vše postupně vrátí do normálního života. Více také na webu www.adopce.hk.charita.cz.

Mgr. Vojtěch Homolka

Mé přání? ...je zůstat doma.

Oblastní charita Polička
DOMÁCÍ HOSPIC SV. MICHAELA

Podpořit naši službu můžete příspěvkem na zvláštní bankovní účet veřejné sbírky:

5918409339/0800

DĚKUJEME VÁM

Smysl domácí hospicové péče je nezaměnitelný. Umožňuje těžce nemocnému člověku strávit poslední chvíle života ve svém přirozeném, domácím prostředí, v okruhu svých blízkých. Domácí hospicová péče tak může zajistit, že umírání nemusí být provázeno strachem, nesnesitelnou bolestí, utrpením a trýznivou lhostejností.

Náš Domácí hospic sv. Michaela nabízí službu lékaře, zdravotních sester, sociálního pracovníka, psychoterapeuta a v případě zájmu také duchovního. Poskytuje nemocnému paliativní péči, jejímž cílem je zmírnit bolest a další tělesná a duševní strádání, zachovat pacientovu důstojnost a poskytnout podporu jeho blízkým. Nabízí poradenství, podporu blízkých osob během doprovázení nemocného i po jeho smrti. Právě i po odchodu blízkého člověka dává Domácí hospic sv. Michaela pozůstalé rodině hmatatelnou jistotu, že v této velmi citlivé a bolestné ztrátě není sama.

„Život je věčný, láska je nesmrtelná a smrt je pouze horizont. Horizont není nic jiného než hranice, za niž už nedohlédneme.“ (R. W. Raymond)

Rozvíjející se Domácí hospic sv. Michaela jsme se rozhodli podpořit sportovní aktivitou, při níž chceme svou účastí i výkonem vyjádřit podporu a blízkost všem našim hospicovým pacientům, kteří se ve svém běhu života již blíží do cíle, i jejich pečujícím rodinám a blízkým. Proto jsme naši akci nazvali „Běžím srdcem pro Domácí hospic sv. Michaela“.

Milé běžkyně, milí běžci,

říká se doma je doma. Dnes závodíte pro všechny ty, kteří se rozhodli být doma. Jsou to ovšem lidé specifičtí. Jsou to nemocní v závěru života. Je to pečující rodina, přátelé, kteří se rozhodli o svého blízkého v závěru života doma pečovat. Velmi často slýchám, že hospic je o umírání. Já bych to ráda opravila. Hospic je o životě. O životě v každé minutě našeho bytí. Domácí hospic o každé minutě životě doma. Tam, kde je nám nejlépe. Tam, kde se cítíme bezpečně. Tam, kde máme všechny naše blízké, rodinu, děti, psa, kočku, svůj oblíbený polštář, svůj oblíbený hrnek. Většina lidí v České republice i ve světě si přeje poslední dny svého života žít doma.

Díky vám můžeme toto přání vyplnit více pacientům a více rodinám. Náš hospic v současné době financujeme z veřejného pojištění. To pokrývá pouze náklady na práci zdravotních sester. Práce lékařů, sociálního pracovníka, psychoterapeutů a duchovních je hrazena z grantů a darů. A jelikož se náš tým rozšiřuje a rozšiřujeme i oblast, kam za nemocnými a jejich blízkými dojedeme, tak Váš dar použijeme na pořízení nového auta.

Mgr. Jitka Kosíková
vedoucí služby a zdravotní sestra Domácího hospice sv. Michaela

Charita Česká republika

Běh pro hospic bude probíhat po celý měsíc duben a zájemci všechny potřebné informace načerpají na: www.policka.charita.cz nebo https://bezimeprocharitu.blogspot.com/. Těšíme se na hojnou účast a věříme, že i Vy s námi poběžíte srdcem - pro dobrý pocit, pro dobrý výkon a především pro dobru věc – pro Domácí hospic sv. Michaela.

Společná pouť neslyšících ke kapli v České Třebové

výlet | návštěva poutního místa | společná modlitba
mše svatá | společné hry a zábava | seznámení
biblická čajovna | svědectví | táborák

15.– 16. května 2021

Sraz — sobota 9.00 nádraží v České Třebové

Konec — neděle 12.00 v České Třebové

Ubytování — Statek u Kubů – Přívrat

Cena — 300 Kč + snídaně (100/130 Kč)

Přihlašování — do 20. 2. 2021

Kontakt — cizkova.farnost.neslysicich@gmail.com

Tlumočení ČJ – ČZJ zajištěno | Více informací na www.neslysicikatolici.cz